

Wymiana więźniów a Poczobut »6

Zmiany w gabinecie ministrów »7

„Kwitnienie w cieniu” pomoże młodzieży potrzebującej pomocy »9

Parostatkiem do Wołokumpi. Gdzie niegdyś wypoczywali wilnianie? »18-19

Wkrótce wrzesień. Kto będzie uczył? W kraju dziś brakuje 624 nauczycieli

Fot. Marian Paluszkiewicz

Niespełna miesiąc przed początkiem nowego roku szkolnego w placówkach oświatowych na Litwie brakuje 624 nauczycieli. Niedobór jakich pedagogów jest najbardziej dotkliwy i jak władze próbują rozwiązać problem braku kadry pedagogicznej — spróbował wyjaśnić „Kurier Wileński”. »11-13

Podczas występu B-Girl Nicki: Biały Most strefą kibica »8

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Na wymarzone studia. Koniec I tury rekrutacji »16-17

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynią g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nac.:
Brigita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: Vš „Kurier Wilenski”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

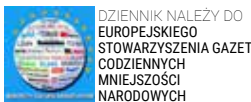
Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIĘJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt jest finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP
w ramach konkursu „Polonia
i Polacy za granicą 2023/2024”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsa-
miana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów i Fundacji „Pomoc Polakom na
Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Polska ma już srebrny
i trzy brązowe medale na
igrzyskach paryskich.

Litwa też dostąpiła olimpij-
skiego blasku. Kajakarka Vikto-
rija Senkutė, po dramatycznej
walce, ułamkami sekundy, zdo-
była dla Litwy pierwszy brązo-
wy medal! A w drodze przecież
jeszcze litewscy koszykarze
3x3, dyskobole i nasza 17-letnia
— z wileńskiego gimnazjum
im. św. Jana Pawła II — Domi-
nika Baniewicz-Nicka, gwiaz-
da breakdance.

„NIEWAŻNE” MEDALE BIAŁORUSI

A pierwsze białoruskie
złoto zdobyli sportowcy kra-
ju dyktatora Łukaszenki. Ten
medal jednak się nie liczy.
Choć Iwan Litwinowicz z Bia-
łorusi został pierwszym złotym
medalistą na igrzyskach
w Paryżu, ale... wśród spor-
towców, którzy występują pod
neutralną flagą. Zawodnik
triumfował w gimnastyce na
trampolinie. Wcześniej wice-
mistrzostwo olimpijskie na
też trampoline wywalczyła
startująca, także w neutral-
nych barwach, jego rodaczka
Wioleta Bardzilouska.

HONOROWA PREMIA WŁOSZKI!

A Angela Carini otrzy-
ma 50 tys. dolarów premii

Komentarz dnia

Medale Polski w Paryżu i Litwa z honorem olimpijskim!

od Międzynarodowej Fe-
deracji Bokserskiej (IBA).
Włoszka w kategorii do 66
kg zrezygnowała z walki
z Imane Khelif. Płeć Algier-
ki z wysokim poziomem
testosteronu jest w wielu
krajach kwestionowana.

Carini wycofała się z po-
jedynku w 46. sekundzie
pierwszej rundy, tłumac-
ząc, że ciosy Khelify były,
jak na kobietę, zbyt mocne...
To podwójny skandal, bo
Algierka Khelif i podwój-
na mistrzyni świata z Taj-
wanu Lin Yu-ting zostały
dopuszczone do rywalizacji
w Paryżu, mimo że zo-
stały zdyskwalifikowane
na mistrzostwach świata
w 2023 r. po naruszeniu za-
sad kwalifikowalności płci.
Według standardów IBA
uniemożliwiają (!) sportow-
com z męskimi chromoso-
mami XY rywalizację w za-
wodach kobiet!

Algierka w ciągu nie-
spełna minuty wyprowa-
dziła kilka silnych ciosów
w okolice nosa rywalki.
Włoszka wróciła do walki,
ale kolejny cios sprawił, że
wycofała się z rywalizacji.
Carini z ringu schodziła
zapłakana, nie podała ręki
Khelif. „To niesprawiedli-
we!” — krzyknęła Włoszka.

A MACRON BRONI CEREMONII OTWARCIA

A tymczasem prezy-
dent Francji Emmanuel
Macron stanął w obronie
twórcy ceremonii otwarcia
igrzysk. Oceniał, że skandal
z „Jezusem” „był odważ-
nym elementem ceremonii
i sprawił, że Francja jest
z tego dumna!”.

A miało tam miejsce
kontrowersyjne przedsta-

wienie z udziałem drag
queens, które odtworzyły
obraz „Ostatnia wiecze-
rza” Leonarda da Vinci,
stanowiący kluczowy ele-
ment chrześcijańskiej
ikonografii, a co zostało
uznane przez część wi-
dzów za parodię chrze-
ścijaństwa. Ceremonia zo-
stała skrytykowana przez
polityków, aktywistów oraz
wizjonerów, a Konferencja
Episkopatu Francji wy-
raziła ubolewanie, że
uroczystość „zawierała
sceny kpin i szyderstwa
z chrześcijaństwa”.

ZAGLĄDAŁ POD SPÓDNICĘ...

Niestety, ze stolicy Fran-
cji napłynęły też inne,
skandaliczne wieści. Je-
den z członków zespołu
organizacyjnego igrzysk
robił zdjęcia kobiecie
pod spódnicą!

Otóż przechodnie pa-
ryscy zauważyli podejrzane
zachowanie jednego
z mężczyzn, który miał
podać za kobietą, która
wybierała się do Pałacu
Wersalskiego na ogląda-
nie jeździectwa. Doszło
do tzw. agresji seksualnej,
bo do takowych należy
zaliczyć fotografowanie
zarówno okolic krocza,
bielizny, jak też tego, co ta
bielizna zasłania.

SIKAŁ NA ŚCIANĘ!

Tymczasem Francja „za-
słynęła” jeszcze jednym
zdarzeniem. Doszło do
afery z udziałem jednego
z trenerów reprezentacji
gospodarzy. Został przyła-
pany przez policjantów na
oddawaniu moczu w miej-
scu publicznym... ■

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Białoruś: 50 tys. zatrzymanych z powodów politycznych

Od początku kampanii wyborczej przed wyborami prezydenckimi w 2020 r., które zostały uznane za sfałszowane, na Białorusi zatrzymano z powodów politycznych 50 tys. osób — oświadczył w niedzielę w Wilnie prawnik centrum praw człowieka Wiasna Leanid Sudalenka.

Ponad 3 380 osób uznano od tego czasu za więź-

niów politycznych. 1 134 osób całkowicie odbyło wyroki. Ponadto, jak powiedział Sudalenka, cytowany przez portal Nasza Niwa, ubiegły rok był rekordowy pod względem wyroków skazujących w karnych procesach politycznych — zapadło ich 1 603. W 2020 r. skazano w takich procesach 900

osób, w 2021 r. — 1 225, w 2022 — 1 242 osoby.

Obecnie Wiasna wie co najmniej o 5 472 osobach skazanych w politycznych procesach karnych. Chodzi zarówno o osoby, które trafiły do aresztów i więzień, jak i te, które otrzymały wyroki bez pozbawienia wolności. ■

PAP

Kontrole zanieczyszczeń samochodów

Po tym, gdy Departament Ochrony Środowiska od 1 sierpnia zaczął prowadzić kontrole zanieczyszczeń samochodów, w Sejmie znalazła się propozycja, by kontrola nie obejmowała niektórych aut osobowych i autobusów. Proponuje się, aby ekolodzy nie sprawdzali aut osobowych, furgonetek i mikrobusów do 8 miejsc siedzących, jak również mikrobusów na większą liczbę miejsc, ale których ogólna waga nie przekracza 5 ton.

Zgodnie z projektem funkcjonariusze nie mogliby unieważnić termin ważności przeglądu technicznego takich pojazdów w przypadku, gdy przekraczają dopuszczalny poziom zanieczyszczenia.

Od sierpnia zmieniły się zasady kontroli zanieczyszczeń samochodów — w przypadku zatrzymania pojazdu przez funkcjonariuszy i stwierdzeniu, że ilość spalin przekracza wartości dopuszczalne, ważność dokumentu

przeglądu technicznego zostaje cofnięta po 7 dniach roboczych. Kierowca powinien w tym czasie uporządkować auto, dotrzeć do stacji kontroli technicznej i ponownie zbadać poziom substancji zanieczyszczających.

W przypadku pierwszego wykrycia takiego naruszenia kierowca otrzyma ostrzeżenie. Wcześniej przewidywano mandat w wysokości 150–300 euro. ■

Zwłt

Imieniny

6 sierpnia

Jakuba, Januarego, Justa, Marii, Namira, Nasława, Oktawiana, Stefana, Walburga, Wincentego

7 sierpnia

Alberta, Andromedy, Donata, Doroty, Edmunda, Kajetana, Klaudii, Konrada, Licyniusza, Sykstusa

Cytat dnia

„Jeśli Europa chce zatrzymać możliwy atak Rosji, musi znacznie lepiej przemieszczać żołnierzy, czołgi i amunicję po całym kontynencie” — powiedział w wywiadzie dla Politico francuski generał Bertrand Toujouse.

Liczba dnia

674 000

pasażerów obsłużyły w lipcu litewskie lotniska. Jest to o 10 proc. więcej, niż rok temu i o 9 proc. więcej, niż w przedcovidowym 2019 roku.

LITEWSKIE PORTY LOTNICZE Liczba pasażerów wzrosła o 10 proc.

Litewskie porty lotnicze (LTOU), spółka zarządzająca trzema lotniskami, obsłużyły w lipcu 647 tys. pasażerów, czyli o 10 proc. więcej niż w tym samym miesiącu ubiegłego roku i o 9 proc. więcej niż w lipcu 2019 r. LTOU poinformowały w poniedziałek 5 sierpnia, że pomimo wzrostu liczby pasażerów, roczny trend pozostaje niezmienny — całkowity ruch pasażerski na lotniskach w lipcu był nieco niższy niż w czerwcu, kiedy osiągnął 653 tys. pasażerów. „Zazwyczaj w lipcu spada liczba osób podróżujących służbowo, a niektórzy litewscy podróżni decydują się na wakacje w swoim kraju w środku lata, co skutkuje niewielkim spadkiem ogólnej liczby podróży” — poinformowały LTOU w oświadczeniu. Według spółki, długoterminowe trendy wskazują na stały wzrost ruchu pasażerskiego.

REJ. WILEŃSKI Zostanie wybudowanych 40 mieszkań socjalnych

W Skojdziszkach w rejonie wileńskim planowany jest nowy budynek z 40 mieszkaniami dla osób lub rodzin kwalifikujących się do wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z ogłoszeniem samorządu rejonu wileńskiego, planowane jest 30 mieszkań socjalnych dla osób niepełnosprawnych, które potrzebują specjalnie dostosowanych mieszkań

oraz rodzin wielodzietnych z co najmniej trójką dzieci. Dziesięć mieszkań socjalnych zostanie przydzielonych osobom znajdującym się na ogólnej liście osób i rodzin kwalifikujących się do wsparcia mieszkaniowego. Nowe mieszkania będą zlokalizowane przy ulicy Sodų 51A.

SONDAŻ Wyborcy widzą Blinkevičiūtę i Skvernelisa jako premierów

Liderzy opozycyjnych Socjaldemokratów i Związku Demokratycznego „W imię Litwy” (Vardan Lietuvos), Vilija Blinkevičiūtė i Saulius Skvernelis, są dwoma najpopularniejszymi kandydatami na stanowisko premiera, wynika z sondażu opinii publicznej przeprowadzonego przez Baltijos tyrimai na zlecenie krajowego nadawcy LRT i opublikowanego w poniedziałek 5 sierpnia. Na pytanie, którego z tych polityków widzieliby na stanowisku premiera po październikowych wyborach parlamentarnych, po 15,9 proc. respondentów wybrało Viliję Blinkevičiūtę i Sauliusa Skvernelisa. Liderka Socjaldemokratycznej Partii Litwy przewodzi swojej liście w wyborach do Sejmu, ale nie udzieliła jeszcze konkretnej odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku wygrania wyborów będzie pełnić funkcję premiera.

POMOC 9 mln euro na wsparcie Ukraińców

W tym tygodniu rząd przeznaczył prawie 9 mln euro na wsparcie Ukraińców, którzy uciekli przed wojną na Litwę. Gabinet przydzielił 8,7 mln euro z funduszy pożyczonych w imieniu państwa Ministerstwu Opieki Socjalnej i Pracy (SADM) oraz prawie 10 tys. euro Ministerstwu Zdrowia (SAM). Według SADM, większość z 8,6 mln euro stanowią płatności dokonane na rzecz Ukraińców przez samorządy

i Sodrę w okresie kwiecień-czerwiec: zasiłki na dzieci, wsparcie socjalne dla uczniów, zasiłki socjalne, zwrot kosztów ogrzewania i wody oraz wsparcie na wynajem domu. Kwota przyznana przez SAM ma zrekompensować zakwaterowanie 75 Ukraińców w ośrodku rehabilitacyjnym „Pušyno kelias” Republikańskiego Szpitala Uniwersyteckiego w Wilnie w okresie od czerwca do kwietnia.

ESO Ok. 900 odbiorców nadal bez prądu

Według Operatora Dystrybucji Energii (ESO) około 900 odbiorców nadal pozostaje bez prądu z powodu burzy sprzed tygodnia. „Ponieważ kończymy usuwanie usterek, a kilkuset klientów pozostaje bez prądu, nie możemy korzystać z mapy wyświetlanej na mapie awarii, ponieważ wyświetla ona również nowe zapytania klientów niezwiązane z burzą i jej skutkami. Pracujemy z osobną listą około 900 klientów” — powiedziała przedstawicielka ESO Rasa Juodkienė. Według niej, z 900 klientów na liście dotkniętych przez burzę, dostawy energii elektrycznej zostały tymczasowo przerwane dla około 400 klientów, dostawy energii elektrycznej niskiej jakości zostały przerwane dla około 300 klientów, a z 200 klientami nie można było się skontaktować w celu potwierdzenia przywrócenia dostaw prądu.

ENERGETYKA Produkcja energii słonecznej i wiatrowej wzrosła o 70 proc.

W pierwszej połowie tego roku elektrownie słoneczne i wiatrowe wyprodukowały o prawie 70 proc. więcej energii elektrycznej niż w tym samym okresie ubiegłego roku i dwa razy więcej niż w 2022 r., poinformowało w sobotę 3 sierpnia Ministerstwo Energetyki.

Według wstępnych danych, elektrownie te wygenerowały w tym roku 2,31 gigawatogodzin (GWh) energii elektrycznej. W ubiegłym roku liczba ta wyniosła 1,36 GWh, w porównaniu do 1,00 rok wcześniej. Według ministerstwa, dozwolona moc wytwórcza odnawialnych źródeł energii w sieci wzrosła o jedną piątą do 2 885 megawatogodzin (MW) w dniu 1 lipca. Ponadto, krajowa produkcja energii elektrycznej dwukrotnie w ciągu pół roku w pełni pokryła zapotrzebowanie na energię elektryczną ludności kraju. Odnotowano to 11 marca i 3 maja.

KRYMINAŁ Zarzuty przemytu 43 migrantów dla pięciu Ukraińców

W ub. czwartek Państwowa Służba Graniczna (VSAT) wraz z funkcjonariuszami policji zatrzymała w Uciane pięciu obywateli Ukrainy podejrzanych o przemyt 43 migrantów. Jak poinformowała w piątek 2 sierpnia VSAT, Prokuratura Rejonowa w Poniewieżu wystąpiła z wnioskiem o zastosowanie wobec Ukraińców najsurowszego środka zapobiegawczego — aresztu. Według służb, na podstawie informacji łotewskiej służby granicznej o możliwym przemycie migrantów, w czwartek rano w Uciane zatrzymano samochód Audi A6 z polskimi tablicami rejestracyjnymi. Według informacji organów ścigania, samochód miał towarzyszyć dwóm minibusom przewożącym nielegalnych migrantów z Łotwy. Samochód prowadził 28-letni obywatel Ukrainy, a towarzyszyło mu dwóch innych Ukraińców w wieku 25 i 26 lat. Około godziny 9:45 funkcjonariusze policji zatrzymali minibus Opel Vivaro z litewskimi tablicami rejestracyjnymi w dzielnicy Uciany, ale pasażerowie uciekli do lasu. Podejrzanych ścigali funkcjo-

nariusze z psami służbowymi, podczas operacji korzystano też z drona. Wkrótce 20 nielegalnych migrantów i 22-letni obywatel Ukrainy, który ich przewoził, zostali przechwyceni około czterech kilometrów od minibusa.

ZATRUDNIENIE Spadła stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia na Litwie osiągnęła 6,9 proc. w drugim kwartale roku, co oznacza spadek o 1,3 punktu procentowego w porównaniu z pierwszym kwartałem. W porównaniu z tym samym okresem rok temu, stopa bezrobocia wzrosła o 1 punkt procentowy, podała w poniedziałek Państwowa Agencja Danych, opierając się na danych z Badania Zatrudnienia Ludności. Stopa bezrobocia wśród mężczyzn wyniosła w drugim kwartale 7,6 proc., a wśród kobiet 6,3 proc. Stopa bezrobocia wśród młodych ludzi (15-24 lata) wyniosła 16,9 proc., co oznacza wzrost o 2,3 punktu procentowego w ciągu kwartału i o 8,4 punktu procentowego w ciągu roku. Długoterminowa stopa bezrobocia spadła o 0,5 punktu procentowego do 1,9 proc. w kwartale i o 0,1 punktu procentowego w ciągu roku.

ENERGETYKA Spółka Ardynas odpowiedzialna za planowanie Harmony Link

Spółka Ardynas przeprowadzi planowanie przestrzenne i ocenę oddziaływania na środowisko (PAV) przyszłego połączenia elektroenergetycznego

Harmony Link z Polską na Litwie za 410 tys. euro (bez VAT). Litgrid, litewski operator systemu przesyłowego energii elektrycznej, ogłosił w poniedziałek 5 sierpnia, że podpisał umowę z firmą, która wygrała przetarg. „Po podpisaniu umowy z dostawcą usług (Ardynas — BNS), rozpoczynamy etap przygotowania planowania terytorialnego. Chcemy, aby nowe połączenie elektroenergetyczne miało jak najmniejszy wpływ na środowisko i ludność. Harmony Link to strategiczny projekt dla Litwy, który zapewni przepustowość dla komercyjnego handlu energią elektryczną po synchronizacji krajów bałtyckich z kontynentalną siecią europejską” — powiedział w oświadczeniu Rokas Masiulis, dyrektor generalny Litgrid.

OBRONA Armia zostanie wyposażona w laserowe celowniki

Litewskie Siły Zbrojne zostaną wyposażone w laserowe celowniki bliskiego zasięgu za około 22 mln euro, ogłosiło w piątek 2 sierpnia Ministerstwo Ochrony Kraju (KAM). Agencja Zasobów Obronnych porozumiała się z Agencją ds. Wsparcia i Zamówień NATO w sprawie zakupu projektorów laserowych BROLIS LP5X. Wartość zakupu wynosi ponad 18 mln euro bez podatku VAT. Pierwsze laserowe przyrządy celownicze do walki wręcz zostaną dostarczone w tym roku, a cała zakontraktowana ilość trafi do magazynów litewskich sił zbrojnych do 2026 roku, poinformowało Ministerstwo Ochrony Kraju. Umowa Agencji ds. Wsparcia i Zamówień NATO z firmą Brolis Semiconductors przewiduje również szkolenia, dostawy części zamiennych i naprawy.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł., Fot. Danius Labutis, ELTA, Marian Paluszkiwicz; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Wymiana więźniów a Poczubut

Między Zachodem a Rosją doszło do największej wymiany więźniów od czasu zimnej wojny. Do wymiany doszło w Turcji. Rząd Polski zapewnia, że nadal pracuje nad uwolnieniem z białoruskiego więzienia Andrzeja Poczubuta.

1 sierpnia w Ankarze doszło do wymiany więźniów. 10 osób przekazano Rosji, natomiast 16 osób zwolniła Moskwa.

KOGO ZWOLNIONO

Wśród zwolnionych z rosyjskiego więzienia znaleźli się między innymi amerykański dziennikarz Evan Gershkovich, który został skazany na 16 lat więzienia za szpiegostwo oraz rosyjscy opozycjoniści: Władimir Kara-Murza, Ilja Jaszyn, Oleg Orłow i Lilia Czany-szewa. Z niemieckiego więzienia został zwolniony natomiast agent FSB Wadim Krasikow, który był skazany na dożywocie za morderstwo czeczeńskiego działacza politycznego na emigracji.

„Pewne kobiety i niektórzy mężczyźni byli niesprawiedliwie przetrzymywani przez lata. Wszyscy przetrwali niewiarygodne cierpienia. Dziś to cierpienie się skończyło” — skomentował wymianę prezydent USA Joe Biden.

W wymianie więźniów, oprócz Stanów Zjednoczonych i Rosji, brały udział rządy: Białorusi, Niemiec, Polski, Norwegii i Słowenii. „Wymiana to konsekwencja długich poufnych negocjacji prowadzonych głównie przez Waszyngton i Moskwę. Doradca prezydenta USA ds. bezpieczeństwa narodowego, Jake Sullivan, potwierdził, że Zachód chciał do niej włączyć Aleksieja Nawalnego, którego Putin traktował jako osobistego wroga. Nagła śmierć polityka w kolonii karnej w lutym miała zapewne uniemożliwić taką formułę przedsięwzięcia” — czytamy w analizie Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie.

Autorzy analizy podkreślili, że wymiana ma też pewne aspekty negatywne. Zwłaszcza są zastrzeżenia wśród niemieckich polityków. „Interpretuje się ją jako zachętę do zatrzymywania obywateli państw zachodnich przebywających na terenie Rosji i wymiany ich za oficerów rosyjskich służb specjalnych” — czytamy w analizie.

Wśród zwolnionych z rosyjskiego więzienia znalazł się między innymi amerykański dziennikarz Evan Gershkovich, który został skazany na 16 lat więzienia za szpiegostwo **Fot. EPA-ELTA**

SPRAWA POCZOBUTA

Działacz polskiej mniejszości na Białorusi od kilku lat jest w białoruskim więzieniu. Nie patrząc na to, że w wymianie więźniów brała udział Białoruś, to Polak nie został zwolniony. O tę kwestię był pytany przez dziennikarzy szef polskiej dyplomacji. „Chcę państwa zapewnić, że zabiegi o zwolnienie innych więźniów politycznych, białoruskich więźniów politycznych, w tym Andrzeja Poczubuta, toczą się innym trybem” — zapewnił media Radosław Sikorski.

Po kilku dniach tę informację potwierdził wiceszef polskiego MSZ. „Kwestia związana z uwolnieniem wszystkich więźniów politycznych, w tym Andrzeja Poczubuta, toczy się trochę innym trybem negocjacji, bezpośrednio z Białorusią” — oświadczył Andrzej Szejna.

Sprawę wymiany więźniów i Poczubuta skomentowała również Swiatłana Cichanouska. „Wielu z nas miało nadzieję, że zobaczymy wśród uwolnionych nazwiska Maryi Kalesnikawej, Andrzeja Poczubuta czy Ihara Łosika” — oświadczyła w Wil-

nie liderka białoruskiej opozycji. Cichanouska dodała, że nic nie wiedziała o toczących się negocjacjach. „Sam fakt takiej wymiany stanowi ważny precedens, który staramy się wykorzystać w rozmowach o uwolnieniu Białorusinów w przyszłości” — podkreśliła polityk, informując, że teraz w białoruskich więzieniach przebywa ponad 1 300 więźniów politycznych.

W sierpniu 2020 r. w Białorusi rozpoczęły się wielotysięczne protesty przeciwko sfałszowanym wyborom prezydenckim. Protesty zostały stłumione. W marcu 2021 r. została aresztowana prezeska nieuznawanego przez władze ZPB Andżelika Borys, której postawiono zarzuty dotyczące podlegania do nienawiści na tle etnicznym oraz rehabilitacji nazizmu. Co prawda, rok później została zwolniona z więzienia. W tym samym czasie został zatrzymany kolejny działacz polskiej mniejszości na Białorusi Andrzej Poczubut. 8 lutego 2023 r. Poczubut został skazany na karę ośmiu lat pozbawienia wolności. ■

Antoni Radczenko
na podst. inf. agencyjnych

Zmiany w gabinecie ministrów. „Gest wyłącznie symboliczny”

Pomimo że okres pracy nowego rządu będzie bardzo krótki, gdyż w październiku odbędą się wybory parlamentarne, w gabinecie ministrów zachodzą znaczące zmiany.

Justyna Giedrońc

Jeszcze podczas kampanii wyborczej prezydent Gitanas Nausėda podkreślał, że chce zmian w składzie rządu. Krytyka dotyczyła przede wszystkim ministra ochrony zdrowia Arūnasa Dulkysa i rolnictwa Kęstutisa Navickasa.

GEST SYMBOLICZNY

22 lipca prezydent podpisał dekret o powołaniu Ingridy Šimonytė na stanowisko premiera i powierzył jej misję utworzenia gabinetu ministrów, na co miała 15 dni. W piątek, 2 sierpnia, premier przedstawiła do zatwierdzenia prezydentowi projekt dekretu w sprawie utworzenia rządu. Ministra rolnictwa Kęstutisa Navickasa zastąpi Kazys Starkevičius, dotychczasowy szef Komisji Ekonomicznej Sejmu. Stanowisko ministra ochrony zdrowia Arūnasa Dulkysa obejmie obecny wiceminister Aurimas Pečkauskas.

— Zarówno wobec ministra ochrony zdrowia jak i ministra rolnictwa, odpowiednie środowiska, w tym także opozycja, zgłaszały swoje zastrzeżenia przez całe cztery lata. Odwołanie ministrów za trzy miesiące przed zakończeniem ich kadencji to oczywiście gest wyłącznie symboliczny. Wydaje mi się, że premier Šimonytė zgodziła się na ten gest wyłącznie dla świętego spokoju, żeby nie przedłużać impasu w relacjach z prezydentem i żeby rząd, który po wyborach prezydenckich zwrócił pełnomocnictwa, możliwie najszybciej rozpoczął normalną działalność — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Aleksander Radzenko, publicysta, doradca przewodniczącej Sejmu RL.

NAPIĘTE RELACJE

Niektórzy litewscy politolodzy dopatrują się w geście premier Šimonytė układu politycznego — odwołanie ministrów w zamian za portfel euro-

W składzie rządu zabraknie ministrów Kęstutisa Navickasa i Arūnasa Dulkysa
Fot. Marius Morkevičius, Dainius Labutis, ELTA

komisarza dla Gabrieliusa Landsbergisa, lidera konserwatystów, ministra spraw zagranicznych.

— Trudno powiedzieć czy taka decyzja premier jest związana z kandydaturą litewskiego kandydata na eurokomisarza. Sądzę, że w ciągu najbliższych dwóch, trzech tygodni wyjaśni się, jak się sprawy potoczą. Z kolei nie wiadomo, dlaczego akurat teraz, kiedy prezydent Nausėda osiągnął to, czego chciał, czyli usunięcia ministrów, którzy mu nie pasowali, musiałby się zgodzić na kandydaturę Landsbergisa, z którym jego relacje są dosyć napięte. Jeśli był taki pomysł, to wcale niekoniecznie, że on wypali — zauważa Aleksander Radzenko.

ZAPEWNIENIE RÓWNOWAGI

Rozmówca przypomina też, że Ursula von der Leyen, przewodnicząca KE, chciałaby, żeby każdy kraj zgłaszał dwoje kandydatów różnych płci.

— Przewodnicząca Komisji Europejskiej chce widzieć dwoje kandydatów na stanowisko eurokomisarza — kobietę i mężczyznę z każdego kraju członkowskiego. Chodzi tu o zapewnienie równowagi kobiet i mężczyzn

w KE. Oprócz Landsbergisa potrzebny jest więc jeszcze jeden kandydat płci żeńskiej. Bardzo ostrożnie oceniam szanse Landsbergisa nie tylko na przejście przez sito prezydenckie. Mechanizm wyznaczania kandydata na stanowisko eurokomisarza jest taki, że rząd wybiera kandydata, przedstawia prezydentowi, który musi go zatwierdzić i wtedy jeszcze Sejm powinien zatwierdzić tego kandydata. Więc czy Landsbergis znajdzie poparcie w parlamencie, to też jest wielka niewiadoma. Wśród rządzących jest sporo osób niezadowolonych z jego działalności czy w ogóle z jego osoby — wyjaśnia doradca przewodniczącej Sejmu RL.

POTENCJALNE KANDYDATKI

Oficjalnie kandydatek na portfel eurokomisarza jeszcze wyłoniono.

— W przestrzeni publicznej były wskazywane m.in. Gintarė Skaistė, minister finansów, Viktorija Čmilytė-Nielsen, przewodniczącą Sejmu RL i premier Ingrida Šimonytė. Jest wiele kobiet, które mogłyby pokusić się o stanowisko eurokomisarza — podsumowuje rozmówca. ■

Podczas występu B-Girl Nicki – Biały Most w Wilnie strefą kibica

Honorata Adamowicz

Litwę reprezentuje zawodniczka polskiego pochodzenia Dominika Baniewicz, znana jako B-Girl Nicka. Wszystkie rundy olimpijskiego breaka kobiet będą transmitowane na żywo w telewizji TV3, a fani B-Girl Nicki będą mogli oglądać występy w strefie kibica przy Białym Moście.

— B-Girl Nicka jest w świetnym nastroju przed podróżą, wszystko idzie dobrze i zgodnie z planem. Dominika Baniewicz wylatuje do Paryża 6 sierpnia. Jej rywalizacja rozpocznie się w piątek o godzinie 17.00, a kilka minut po 22.00 zostaną ogłoszeni medaliści. Wszystkie rundy olimpijskiego breaka kobiet będą transmitowane na żywo w telewizji TV3. Wszyscy fani Nicki, jeśli są w Wilnie, a nie w Paryżu, są zaproszeni do Strefy Kibica Litewskiego Narodowego Komitetu Olimpijskiego przy Białym Moście, gdzie odbędzie się transmisja na żywo ze wszystkich rund, rozmowy i dyskusje na temat breaka, a od godziny 16.00. w strefie kibica, tuż pod Białym Mostem, odbędzie się rywalizacja tego tańca na żywo z udziałem breakdancerów z całej Litwy — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi Laura Montvilaite, rzeczniczka prasowa Litewskiej Federacji Tańca Sportowego.

BANIEWICZ W GRUPIE B

Litewska Federacja Tańca Sportowego ogłosiła już grupy, w których zawodnicy będą rywalizować w pierwszej rundzie. Dominika Baniewicz będzie w grupie B z tancerzami z Francji, USA i Australii.

— Dla fanów tańca ulicznego mieszkających na Litwie odbędzie się transmisja w Wilnie przy Białym Moście. Przed startem B-Girl Nicki odbędzie się wiele intere-

W tym roku po raz pierwszy w historii breakdancing zadebiutuje jako dyscyplina olimpijska. Zawody w tej dyscyplinie zostaną rozegrane już w dniach 9-10 sierpnia na Place de la Concorde w Paryżu.

sujących rozmów na temat tańca ulicznego w strefie kibica, zbierze się nasza społeczność, a następnie wszyscy są zaproszeni do wspólnego oglądania transmisji i wysyłania najlepszej możliwej energii do Nicki w Paryżu! — podgrzewa atmosferę Laura Montvilaite.

Dwa lata temu, kiedy rozpoczęły się kwalifikacje breakdance do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, przewidywano, że weźmie w nich udział 16 kobiet i 16 mężczyzn. Zgodnie z zatwierdzonymi kryteriami selekcji, sześć miejsc przyznano zwycięzcom turniejów kontynentalnych i mistrzostw świata, a dziesięć miejsc przyznano turniejom kwalifikacyjnym, do których kwalifikowała się najlepsza czterdziestka rankingu olimpijskiego.

„Dominika Baniewicz, B-Girl Nicka, miała szansę zakwalifikować się na każdy z tych sposobów. Już jakiś czas temu stało się oczywiste, że zatańczy w Paryżu. Oczywiście miło, że zrobiła to w bardzo honorowy sposób — wygrywając zeszłoroczne

mistrzostwa świata” — mówił Mindaugas Radvila, dyrektor Litewskiej Federacji Tańca Sportowego.

RYWALIZUJE 15 KRAJÓW

Piętnaście krajów zdobyło prawo do rywalizacji w tej konkurencji na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu. Australia, Japonia, Chiny, Maroko, Holandia, Francja i Ukraina będą miały zarówno męską, jak i żeńską reprezentację. Wyłącznie kobiety będą reprezentować Włochy, Litwę i Portugalię. Z Kanady, Kazachstanu, Korei Południowej i Tajwanu przyjadą wyłącznie mężczyźni.

W rywalizacji grupowej każdy zawodnik będzie rywalizował z innymi tancerzami w swojej grupie. Dwóch tancerzy, którzy wygrają najwięcej rund z każdej grupy, awansuje do ćwierćfinałów. Tutaj jedna walka będzie składać się z trzech rund. ■

TVP
WILNO

Dominika Baniewicz, B-Girl Nicka, jest w świetnym nastroju przed podróżą — wszystko idzie dobrze i zgodnie z planem. Fot. K. Štreimikis / LTOK / LSŠF

„Kwitnienie w cieniu” pomoże młodym osobom potrzebującym pomocy

Anna Pieszko

„Pomagamy młodym ludziom, uczniom i studentom, w wieku 18-25 lat, którzy studiują lub pracują na pełny etat. Często nie mogą oni liczyć na pomoc w swoim najbliższym otoczeniu, ponieważ zderzają się z różnymi formami przemocy” – w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wskazuje Vidmantė Jurgaitytė, założycielka Fundacji Pomocy „Žydėjimas šešėlyje” (pol. Kwitnienie w cieniu).

Fundacja ma na celu niesienie pomocy młodym ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych w odseparowaniu się od przemocowego, toksycznego środowiska. Często brakuje im pomocy specjalisty psychologa lub psychoterapeuty, jednak podstawową przeszkodą w dostępie do psychoterapii są pieniądze, ponieważ młody człowiek, student czy uczeń, nie jest w stanie przeznaczyć kilkadziesiąt euro tygodniowo na jedną sesję.

KOSZTOWNA POMOC

– W państwowych placówkach medycznych czekanie na wizytę u psychoterapeuty jest niezwykle wydłużone w czasie, w szpitalach są długie kolejki. Tymczasem zdarza się, że pomoc specjalisty jest potrzebna od zaraz. Prywatne konsultacje specjalisty psychologa lub psychoterapeuty na Litwie są drogie, kosztują około 65 euro za seans. Dla studenta lub ucznia często jest to suma przekraczająca jego możliwości finansowe. Jeżeli młody człowiek przemieszcza się z jakiegoś małego miasta na studia do Wilna, pochodzi przykładowo z niepełnej rodziny, to otrzymuje jakąś pomoc od państwa, ale jest ona bardzo nieznaczna i z pewnością nie wystarczy na opłacenie usług psychoterapeuty – tłumaczy nasza rozmówczyni.

CEL PROJEKTU

Jak dodaje, główną ideą projektu jest pomoc młodym ludziom

Vidmantė Jurgaitytė
Fot. zydejimaseseelyje.lt

w wydostaniu się z kręgu przemocy, z kręgu toksycznych relacji.

– Toksyczne relacje są niszczące. Młodzi ludzie, którzy od dzieciństwa przebywają w toksycznym środowisku, doświadczają przemocy psychologicznej, nie potrafią samodzielnie przerwać tego kręgu, dlatego potrzebna jest i terapia, i wsparcie finansowe, żeby naprawić zdrowie emocjonalne, a co za tym idzie – budować od nowa ścieżkę nauki i kariery – mówi Vidmantė Jurgaitytė.

Fundacja ma na celu niesienie pomocy młodym ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych w odseparowaniu się od przemocowego, toksycznego środowiska. Często brakuje im pomocy specjalisty psychologa lub psychoterapeuty.

Jak dodaje, bardzo ważna jest tu edukacja. Jako przykład podaje szkołę w Wielkiej Brytanii, w której uczy.

– Uczniowie klas od 10. do 12. uczestniczą w wykładach na temat przemocy, jej rodzajów i są w stanie rozpoznać, kiedy wobec nich jest stosowana przemoc. Prowadziłam tego typu zajęcia dla moich uczniów w Londynie, jednej z najlepszych szkół dla chłopców w Anglii (Queen Elizabeth's High Barnet School). Podczas godzin lekcyjnych, które trwają pół godziny, omawiamy z uczniami aktualne tematy. Na przykład z uczniami 11. klasy w tym roku omawiałam tematy hazardu, zdrowych związków, picia alkoholu, przestępstw z użyciem noży, radzenia sobie ze stresem – opowiada.

WAŻNE TEŻ ZDROWIE FIZYCZNE

Jak mówi nasza rozmówczyni, ważne jest nie tylko zdrowie emocjonalne i psychiczne młodych ludzi, ale również zdrowie fizyczne.

– Będąc nauczycielką, mam możliwość obserwowania swoich uczniów i widzę, że co trzeci uczeń w szkole nosi aparaty ortodontyczne. W Wielkiej Brytanii leczenie przy pomocy aparatów ortodontycznych jest bezpłatne dla pacjentów do lat 18. Na Litwie to sporo kosztuje. Nie każdego studenta stać na wydatek rządu trzech tysięcy euro na leczenie zgryzu, tymczasem ważne jest podjęcie takiego leczenia jak najwcześniej. Nasz fundusz może pomóc pokryć wydatki również na leczenie ortodontyczne, które jest ważne dla zdrowia całego organizmu – zapewnia założycielka funduszu.

Kandydaci ubiegający się o wsparcie finansowe mogą przysłać zgłoszenia drogą mailową zydejimasponarcizo@gmail.com, po czym ich wnioski w ciągu pięciu dni roboczych zostaną rozpatrzone przez specjalną komisję. Z dodatkowymi warunkami można się zapoznać na stronie zydejimaseseelyje.lt. ■

Sondaż: 6 na 10 obywateli nie zamierza przekazywać środków na rzecz obrony narodowej

Ministerstwo Obrony Kraju i Ministerstwo Finansów pracują nad specjalną platformą, która od października umożliwi ludziom dobrowolne przekazywanie środków na obronność kraju. Około sześć na dziesięć osób nie zamierza skorzystać z tej możliwości.

Honorata Adamowicz

Wynika to z sondażu przeprowadzonego przez Vilmorus na zlecenie BNS. Komentując wyniki sondażu podczas rozmowy z „Kurierem Wileńskim”, Deividas Šlekys, docent w Instytucie Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego, powiedział, że przyszła możliwość przekazywania środków nie jest jeszcze powszechnie znana i pytanie zostało sformułowane nieodpowiednio.

— Myślę, że spora część respondentów powiedziała, że budżet obronny już jest wysoki i składa się z pieniędzy podatników. Już teraz każdy z nas wnosi znaczący wkład do budżetu obronnego poprzez płacone podatki. Myślę więc, że część odpowiedzi brzmiałaby właśnie tak — powiedział Deividas Šlekys.

SFORMUŁOWANIE PYTANIA

W ankiecie Vilmorus zapytano respondentów: „Czy skorzysta Pan/Pani z możliwości przekazania darowizny na rzecz obrony narodowej za pośrednictwem aplikacji mobilnej tworzonej obecnie przez ministerstwa obrony kraju i finansów?”

— Inną kwestią jest sposób sformułowania pytania. Obserwując przestrzeń publiczną i sposób, w jaki ludzie na Litwie mają tendencję do przekazywania pieniędzy, to wszystko wygląda na to, że są hojni, gdy chodzi o konkretny przedmiot. Jeśli zapytamy mieszkańców Litwy, czy dobrowolnie przekazaliby dodatkowe środki na obronę Litwy, to odpowiedź byłaby jedna. Jeśli zapytamy ich, czy przekazaliby pieniądze na konkretny zakup dla Litewskich Sił Zbrojnych, to myślę, że licz-

ba osób, które by to zrobiły, byłaby wyższa. To jest ogólne pytanie, więc ludzie cały czas myślą: cóż, nie wiem do końca i tak na obronność przekazujemy dużo, ale jeśli powiesz o konkretnym zakupie lub grupie zakupów, to jest to inny sposób mobilizowania ludzi. Więc na razie nie trzeba panikować, że liczby są takie, wystarczy spojrzeć na sposób sformułowania pytania — zaznaczył Deividas Šlekys.

Zgodnie z badaniem socjologicznym, 19,2 proc. populacji skorzysta z możliwości przekazania środków na rzecz obrony kraju, podczas gdy 60,5 proc. nie skorzysta z takiej możliwości. Kolejne 20,3 proc. respondentów twierdzi, że nie ma zdania w tej sprawie.

ZBYT MAŁO INFORMACJI

— Inną rzeczą jest to, że ludzie nie słyszeli jeszcze zbyt wiele o tej aplikacji i było bardzo niewiele informacji na jej temat w domenie

publicznej. To wszystko jest dość skomplikowane. Być może ludzie pogubili się we wprowadzanych zmianach. Bądźmy szczerzy: społeczeństwo nie zostało poinformowane przez państwo w normalny sposób, ponieważ aplikacje są wciąż w przygotowaniu. Kiedy będą gotowe, pojawi się więcej reklam marketingowych. Myślę więc, że wtedy te liczby się zmienią. Lato również przyczyniło się do tych liczb. Nie chcę usprawiedliwiać społeczności, ale myślę, że jest za mało informacji o możliwości przekazania pieniędzy — powiedział Deividas Šlekys.

Reprezentatywne badanie opinii publicznej zostało przeprowadzone przez Vilmorus Centrum Badania Opinii Publicznej i Rynku w dniach 11-21 lipca. Badanie objęło 1 000 respondentów w wieku 18 lat i starszych w 29 miastach i 45 wsiach. Maksymalny margines błędu badania wynosi 3,1 proc. ■

Według Deividas Šlekysa, przyszła możliwość przekazywania środków na rzecz obrony kraju nie jest jeszcze powszechnie znana i pytanie zostało sformułowane nieodpowiednio. Fot. Marius Morkevičius, ELTA

Wkrótce wrzesień. Kto będzie uczył dzieci? W kraju brakuje 624 nauczycieli

Honorata Adamowicz

„Według platformy rekrutacyjnej ministerstwa oświaty, szkoły poszukują obecnie głównie: nauczycieli matematyki, języka litewskiego, języka angielskiego, nauczycieli nauczania przedszkolnego, nauczycieli fizyki, nauczycieli nauczania początkowego. Aby zmniejszyć niedobór pedagogów i zatrzymać tych, którzy już pracują w szkołach, państwo zapewnia im możliwości doskonalenia kompetencji zawodowych, zdobywania dodatkowych kwalifikacji w ramach dodatkowych studiów przedmiotu, państwo dba także o poprawę warunków pracy nauczycieli” — poinformowano „Kurier Wileński” w Ministerstwie Oświaty, Nauki i Sportu.

RESORT ZACHĘCA NAUCZYCIELI DO PRACY W ZAWODZIE

Ministerstwo stara się zachęcić nauczycieli do podjęcia pracy w szkołach na różne sposoby. Od września 2024 r. ponad tysiąc nauczycieli zostanie zaproszonych do zdobycia dodatkowych kompetencji przedmiotowych i specjalizacji, głównie w zakresie edukacji przedszkolnej i podstawowej, edukacji specjalnej, a także języka i literatury litewskiej, języków obcych i logopedii. Nauczyciele mogą wybierać spośród 19 różnych dostępnych modułów, od przedmiotów ścisłych, taniec, po edukację obywatelską. Taką możliwość oferuje projekt Narodowej Agencji Edukacji „Tęsk: atėik, tobulėk, prisidėk!” (Kontynuuj: przyjdź, udoskonalaj się, wnoś swój wkład!).

Kadra nauczycielska jest zapraszana również do aktywnego udziału w krajowych programach rozwoju zawodowego. Ministerstwo zapewnia możliwości wzmocnie-

Miesiąc przed początkiem nowego roku szkolnego w placówkach oświatowych na Litwie brakuje 624 nauczycieli. Niedobór jakich pedagogów jest najbardziej dotkliwy i jak władze próbują rozwiązać problem braku kadry pedagogicznej — spróbował wyjaśnić „Kurier Wileński”.

Aby zmniejszyć niedobór nauczycieli i zatrzymać tych, którzy już pracują w szkołach, państwo zapewnia im możliwości doskonalenia kompetencji zawodowych

nia kompetencji informatycznych kadry nauczycielskiej, uzyskania tytułu magistra informatyki lub zdobycia dodatkowych kompetencji przedmiotowych. Dyrektorzy szkół i nauczyciele mogą bezpłatnie studiować na 1,5-letnich lub 2-letnich studiach magisterskich w dziedzinie edukacji lub zarządzania biznesowego i publicznego.

Jak informuje resort oświaty, konsekwentnie podnoszone są również wynagrodzenia nauczycieli. Rząd przeznaczył prawie 32 mln euro na zwiększenie wynagrodzeń nauczycieli i kadry pedagogicznej. Samorządy również podejmują różne działania w celu przyciągnięcia nauczycieli.

W REJONIE SOLECZNICKIM BRAKUJE 61 NAUCZYCIELI

Jak poinformowano „Kurier Wileński” w samorządzie rejonu solecznickiego, w szkołach rejonu ogółem brakuje 61 nauczycieli

i specjalistów ds. pomocy, 44 — w polskich placówkach.

„Na mocy uchwały Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego koszty dojazdu nauczycieli i specjalistów ds. pomocy uczniom do pracy i z powrotem są zwracane. Samorząd Rejonu Solecznickiego ufundował stypendium dla studentów pedagogiki, psychologii, pedagogiki specjalnej. Każda placówka oświatowa uwzględnia potrzeby każdego nauczyciela” — poinformowano nas w samorządzie.

SYTUACJA W REJONIE WILEŃSKIM

Jak poinformowano „Kurier Wileński” w samorządzie rejonu wileńskiego najbardziej dotkliwe braki w placówkach oświatowych w okręgu wileńskim dotyczą nauczycieli fizyki, chemii i biologii, którzy zazwyczaj pracują w kilku placówkach oświatowych.

11.>>

W poszczególnych szkołach brakuje: nauczycieli matematyki, języka litewskiego, języka angielskiego, edukacji podstawowej i przedszkolnej, a także specjalistów ds. pomocy uczniom, którzy mogą pracować z uczniami w szkołach uczących w języku mniejszości narodowych.

PRZYCZYNY BRAKU PEDAGOGÓW

Najczęstszymi przyczynami niedoboru nauczycieli są: przejście na emeryturę, zmiana miejsca zamieszkania lub pracy, urlop rodzicielski itp. Nauczyciele nie zawsze informują swoich pracodawców o swoich planach z wyprzedzeniem. W wielu przypadkach informują dopiero po powrocie z wakacji. Samorząd będzie dokładnie wiedzieć, gdzie i jakich specjalistów będzie brakować w nadchodzącym roku szkolnym na przełomie sierpnia i września.

„Władze samorządowe dokładają wszelkich starań, aby w szkołach rejonu pracowali specjaliści przedmiotowi. Nauczyciele pracujący w szkołach okręgu wileńskiego otrzymują zwrot kosztów dojazdu do pracy. Wszystkie placówki oświatowe mają nowoczesne warunki pracy: nauczyciele mają do dyspozycji sprzęt komputerowy i cyfrowe narzędzia dydaktyczne, a każdy specjalista ma możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i zdobywania dodatkowych specjalizacji. Współpracujemy z Uniwersytetem Michała Römera, Uniwersytetem Witolda Wielkiego i innymi uczelniami. Nauczyciele pracujący w okręgu wileńskim mają możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji pedagogicznych poprzez programy przekwalifikowania lub moduły z różnych przedmiotów poprzez podpisanie umów trójstronnych” — przekazano w Samorządzie Rejonu Wileńskiego.

BEZPŁATNE STUDIA

W 2024 r. uruchomiono program Akademia Wicedyrektorów, którego celem jest wzmocnienie ogólnych i zawodowych kompetencji wicedyrektorów instytucji

edukacyjnych. Celem programu jest stworzenie systemu rozwoju kompetencji i tworzenia sieci zawodowych dla wicedyrektorów instytucji edukacyjnych w rejonie wileńskim. W programie bierze udział 51 uczestników.

Zgodnie z nowymi wymogami ustawy o oświacie dotyczącymi posiadania przez dyrektorów placówek oświatowych co najmniej tytułu magistra lub równoważnego wykształcenia wyższego, dyrektorzy miejskich placówek oświatowych, którzy nie posiadają niezbędnego wykształcenia na swoim stanowisku, otrzymali możliwość studiowania na bezpłatnych specjalistycznych studiach magisterskich na kierunkach: Zarządzanie szkołą lub Polityka edukacyjna i zarządzanie na Uniwersytecie Michała Romera, finansowanych z Programu Inwestycyjnego Funduszy Unii Europejskiej.

W 2023 r. z tej możliwości skorzystało 13 dyrektorów placówek oświatowych w rejonie wileńskim, 4 zastępców dyrektora ds. edukacji i 3 pracowników pedagogicznych planujących zostać dyrektorami placówek oświatowych, łącznie 20 osób. Studia magisterskie mają na celu rozwijanie wysokich kompetencji w zakresie efektywności osobistej, umiejętności uczenia się, zarządzania ludźmi, myślenia strategicznego i kierowania oświatą. Zdobyta wiedza pomoże kierowni-

kom skutecznie tworzyć, wdrażać i ewaluować procesy polityki edukacyjnej i naukowej, organizować działalność placówek oświatowych oraz zapewniać wsparcie doradcze i eksperckie. Od stycznia 2024 r. 13 kolejnych pracowników pedagogicznych z placówek oświatowych w rejonie wileńskim zostało wybranych na studia magisterskie na Uniwersytecie Michała Römera.

ZWROT KOSZTÓW ZA DOJAZD

Od 2019 r. nauczyciele i specjaliści ds. pomocy uczniom pracujący w placówkach oświatowych samorządu rejonu wileńskiego ponoszą znacznie niższe koszty dojazdów do pracy. Samorząd zwraca im koszty podróży, rocznie przeznaczając na to średnio 300-350 tys. euro. Samorząd Rejonu Wileńskiego był jednym z niewielu samorządów w kraju, które wprowadziły tę innowację pięć lat temu. Okazała się ona bardzo skuteczna.

„Celem tej decyzji było rozwiązanie rosnącego problemu niedoboru nauczycieli, przyciągnięcie i zatrzymanie wysoko wykwalifikowanych nauczycieli w szkołach wiejskich oraz zapewnienie jakości procesu kształcenia uczniów poprzez zwiększenie atrakcyjności pracy w szkołach samorządu rejonowego dla obecnych i nowych wykwalifikowanych specjalistów” — poinformowano nas w Samorządzie Rejonu Wileńskiego.

13.>>

Rząd przeznaczył prawie 32 mln euro na zwiększenie wynagrodzeń nauczycieli i kadry pedagogicznej

12.>>

W listopadzie 2022 r. podjęto decyzję o zwrocie kosztów dojazdu do pracy dyrektorom placówek oświatowych i zastępcom dyrektorów ds. edukacji. W latach 2020-2021 do rejonowych szkół przyjeżdżało 1 030 nauczycieli i specjalistów z innych miejscowości, w latach 2021-2022 – 1 035, w latach 2022-2023 – 1 012, w latach 2023-2024 – 1 041.

STYPENDIUM DLA PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI

W celu zwiększenia atrakcyjności placówek oświatowych Samorządu Rejonu Wileńskiego dla specjalistów, których jest szczególnie mało w tym sektorze, w sierpniu 2022 r. zatwierdzono procedurę przyznawania stypendium studentom szkół wyższych w drodze dwustronnej umowy między Samorządem Rejonu Wileńskiego a studentem, zgodnie z którą student musi zobowiązać się do kontynuowania działalności zawodowej w jednej z placówek oświatowych Samorządu Rejonu Wileńskiego przez co najmniej trzy lata w ciągu pięciu lat po ukończeniu studiów.

Celem stypendium jest przyciągnięcie wysoko wykwalifikowanych specjalistów do rejonu i zachęcenie studentów do wyboru najbardziej brakujących zawodów, takich jak: logopedia, pedagogika specjalna, psychologia, filologia polska, filologia angielska, fizyka, pedagogika szkoły podstawowej, filologia litewska, matematyka, pedagogika przedszkolna, biologia, chemia i informatyka. O stypendium mogą ubiegać się obywatele RL, którzy zadeklarowali miejsce zamieszkania w rejonie wileńskim i którzy studiują na uczelniach wyższych na studiach licencjackich, magisterskich lub doktoranckich. Wysokość stypendium wynosi 250 euro miesięcznie.

„Mamy nadzieję, że ta zachęta przyciągnie wysoko wykwalifikowanych specjalistów potrzebnych w okręgu wileńskim i zachęci uczniów do wyboru zawodów, których obecnie brakuje. W 2022 r. samorząd podpisał dwustronne umowy stypendialne z 7 studenta-

W szkołach rejonu solecznickiego ogółem brakuje 61 nauczycieli i specjalistów ds. pomocy

mi mieszkającymi w rejonie wileńskim, a w 2023 r. z 6 studentami, którzy zdecydowali się studiować w zawodach najbardziej deficytowych” – poinformowano nas w Samorządzie Rejonu Wileńskiego.

STOLICA: POTRZEBNI LOGOPEDZI I PEDAGODZY SPECJALNI

W samorządzie stołecznym poinformowano „Kurier Wileński”, że pod koniec roku szkolnego władze miejskie tradycyjnie zorganizowały ankietę w szkołach, aby zidentyfikować potencjalny niedobór nauczycieli na nowy rok szkolny. Dane z początku maja wykazały, że najwięcej brakuje asystentów nauczycieli oraz logopedów. Spośród nauczycieli-asystentów największe przewidywane zapotrzebowanie dotyczy nauczycieli języka litewskiego (około 60), nauczania początkowego i matematyki (około 50). Sytuacja w tym roku jest bardzo podobna do zeszłorocznej. Należy pamiętać, że szacunki te są wstępne, biorąc pod uwagę wiek emerytalny specjalistów, normalną rotację personelu itp. Wyniki badania nie są również podzielone według typu szkoły i nie ma rozróżnienia między szkołami mniejszości narodowych.

„Prawdziwe zapotrzebowanie na specjalistów najlepiej odzwierciedla nabór pracowników na wolne stanowiska. Obecnie potrzebnych jest 26 nauczycieli matematyki, 22

nauczycieli języka litewskiego, 20 nauczycieli języka angielskiego, 19 nauczycieli szkół podstawowych i innych w mniejszym wymiarze. Jeśli chodzi o specjalistów wspierających uczniów, najczęściej poszukiwani są logopedzi i pedagodzy specjaliści (odpowiednio 23 i 18). W sumie istnieje ponad 400 ogłoszeń o pracę dla wszystkich placówek edukacyjnych, ale liczba ta obejmuje nie tylko nauczycieli” – poinformowano nas w samorządzie stołecznym.

PREMIE I INNE ZACHĘTY

Aby przyciągnąć brakujących specjalistów, samorząd stołeczny oferuje dodatkowe przywileje. Obejmują one 300 euro miesięcznej premii motywacyjnej dla nauczycieli rozpoczynających pierwszy rok pracy w Wilnie. Jest on dostępny dla nauczycieli dowolnej specjalności, którzy nie pracowali jako nauczyciele w Wilnie przez rok przed przystąpieniem do zawodu nauczyciela lub którzy pracowali jako nauczyciele poza terytorium Samorządu m. Wilna. Wszyscy nauczyciele otrzymują również bezpłatny bilet na transport publiczny i dofinansowanie przyszłych studiów nauczycielskich. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Piractwo książkowe: mieszkańcy Litwy chętnie sięgają po treści pirackie

Antoni Radczenko

Stowarzyszenie Wydawców Litwy poinformowało, że witryny internetowe, które nielegalnie rozpowszechniają książki, każdego roku dla rynku generują straty w granicach 2 mld euro. Szefowa Stowarzyszenia Rūta Elijošaitytė-Kaikarė, w rozmowie z portalem informacyjnym 15min.lt, podkreśliła, że w rzeczywistości straty są jeszcze większe. Portal podał, że na Facebooku istnieją specjalne grupy, gdzie osoby nawet nie ukrywając swych personaliów, dzielą się książkami. To mogą być książki w formie pdf, audiobooku lub książki elektroniczne.

SMOK PIRACTWA. WALKA NIE JEST SKUTECZNA

Przykładowo na stronie w Facebooku pt. „Nemokamos pdf knygos (knygų lentyna)” (Bezpłatne książki pdf) można bezpłatnie pobrać 13 tysięcy tytułów. Zdaniem wydawców państwo walczy z piractwem, ale generalnie ta walka nie jest skuteczna. „Pewne rozwiązanie wymyśliła Litewska Komisja Radia i Telewizji. Kiedy otrzymują potwierdzoną informację, że ktoś zamieścił książkę, to ona ma prawo zamknąć tą stronę. Rzeczywistość jest inna. Te wszystkie strony przypominają smoka. Odcinasz jedną głowę, od razu wyrastają trzy nowe” — oświadczyła Elijošaitytė-Kaikarė.

Adwokat i wykładowca Uniwersytetu Wileńskiego Liudvika Meškauskaitė przyznaje, że problemy są, ale nie dotyczą one rozwiązań prawnych.

— Mamy na Litwie kilka organizacji zajmujących się prawami autorskimi. Najbardziej znana i prężnie działająca to LATGA. Te organizacje naprawdę, moim zdaniem, dobrze

Wydawcy alarmują, że piraci książkowi wyrządzają każdego roku szkodę na poziomie kilku miliardów euro. Adwokat Liudvika Meškauskaitė twierdzi, że Litwa ma dobrą bazę prawną. Problem zdarza się jednak z wyegzekwowaniem należitych praw.

„Podstawowym zadaniem państwa jest stworzenie odpowiedniej bazy prawnej” — mówi Liudvika Meškauskaitė **Fot. lmk.lt**

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, w opublikowanym w roku 2023 raporcie, podkreślił, że po kilku latach spadkowych piractwo ponownie zyskuje na popularności. Najwięcej z treści pirackich w Unii Europejskiej korzystają mieszkańcy krajów bałtyckich, najmniej w Niemczech, Włoszech i Polsce.

reprezentują interesy autorów. Największe problemy z prawem autorskim dotyczą przestrzeni internetowej. Tylko to jest problem ogólnoswiatowy. To dotyczy bezprawnego wykorzystywania dzieł autorskich. To dotyczy nie tylko książek, ale również filmów lub muzyki. Chciałabym

podkreślić, że Unia Europejska poświęca sporo uwagi tej kwestii — powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” prawniczka.

LITEWSKIE REGULACJE PRAWNE

Zdaniem rozmówczyni Litwa, w tej materii, naprawdę odrobiła pracę domową.

— W przypadku systemu prawnego dotyczącego przestrzegania praw autorskich, to Litwa była jednym z pierwszych krajów, które stworzyły odpowiednie rozwiązania prawne. Z własnej praktyki mogę powiedzieć, że w przypadku praw autorskich, to batalii sądowych między skonfliktowanymi stronami nie jest dużo. Poza tym, jeśli autor zobaczy, że ktoś bezprawnie wykorzystuje jego utwór, to nie musi samodzielnie walczyć o należyte prawa w sądzie.

Do tego jest powołana LATGA i inne podmioty broniące autorów.

14.>>

To właśnie te organizacje najczęściej reprezentują twórców w sądzie. I robią to dosyć pomyślnie — oświadczyła adwokat.

WYZWANIA INTERNETOWE

Internet tworzy nowe wyzwania, tym niemniej nie są one tak duże, jak mogłoby wydawać się ze strony.

— Podstawowym zadaniem państwa jest stworzenie odpowiedniej bazy prawnej. Mamy znowelizowaną Ustawę o prawie autorskim. Zgodnie z regulacją prawną radio lub telewizja wykorzystując, jakkolwiek utwór muszą zapłacić określoną dla LATGA, która później określony procent pieniędzy przekazuje autorowi. Regulacja dotyczy nie tylko tradycyjnych mediów, ale również internetu. Trzeba pamiętać, że internet jest tylko narzędziem technicznym. Wymogi wobec niego są takie same, jak względem innych nośników. Przykładowo sieci społecznościowe zostały przyrównane u nas do mediów. Informacja zamieszczona w Facebooku może być badana przez Służbę Etyki Dziennikarskiej. Poza tym za bezprawne wykorzystywanie cudzego dzieła ustawodawca przewidział również odpowiedzialność karną. Pod tym względem rozwiązania prawne są stworzone. Można powiedzieć, że tej kwestii, państwo wywiązało się ze swych zobowiązań — podkreśliła Liudvika Meškauskaitė.

BRAK INFORMACJI O SANKCJACH

Przed czterema laty naukowcy Uniwersytetu Wileńskiego Arūnas Gudiničius i Vincas Grigas opublikowali badanie socjologiczne „Współczesne piractwo książkowe: pogląd czytelników, autorów oraz wydawców”. Z badania wynika, że jedną z podstawowych przyczyn, dlaczego mieszkańcy korzystają z pirackich rozwiązań, jest brak informacji o sankcjach przewidzianych za nielegalne korzystanie z cudzej własności autorskiej.

Kolejny problem, mając wpływ na rozpowszechnianie się, treści pirackich jest cena książki. „Stowarzyszenie Wydawców Litwy dokonali analizy rynku, z której wynika, że średnia cena książki wynosi 13,80 euro. Kiedy przeanalizujemy sto-

Wydawcy alarmują, że piraci książkowi wyrządzają każdego roku miliardowe szkody Fot. freepik.com

sunek ceny książki ze średnim wynagrodzeniem, to zobaczymy, że na Litwie mamy jeden z najniższych wskaźników w Europie. Rodzina na Litwie, za średnie miesięczne wynagrodzenie, może nabyć w granicach 82 książek. Dla przykładu w Polsce — 147, a w Holandii — 400” — mówił w 2020 roku Grigas.

PROBLEM UNIJNY

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, w opublikowanym w roku 2023 raporcie, podkreślił, że po kilku latach spadkowych piractwo ponownie zyskuje na popularności. Najwięcej z treści pirackich

w Unii Europejskiej korzystają mieszkańcy krajów bałtyckich, najmniej w Niemczech, Włoszech i Polsce.

„Naruszenie praw autorskich w erze cyfrowej jest poważnym problemem i bezpośrednim zagrożeniem dla branż kreatywnych w Europie. Nowe badanie pokazuje, że wciąż jest wiele do zrobienia, aby walczyć z piractwem. Powstrzymanie tego zjawiska jest złożone, ponieważ piractwo stale ewoluuje wraz z technologią” — czytamy w raporcie komentarz Christian Archambeau, dyrektora wykonawczego europejskiej instytucji. ■

MRF MEDIJU
REMIMO
FONDAS

Najwięcej z treści pirackich w Unii Europejskiej korzystają mieszkańcy krajów bałtyckich, najmniej w Niemczech, Włoszech i Polsce Fot. freepik.com

Na wymarzone studia. Skończyła się I tura rekrutacji

Anna Pieszko

Świetne wyniki uzyskane na maturze pozwoliły tegorocznym maturzystom dostać się na upragnione studia. Choć zapisy na wyższe uczelnie jeszcze trwają, to, jak wynika z rozmów z absolwentami, wielu z nich już się dostało na prestiżowe kierunki litewskich uczelni w pierwszej turze. Jakie emocje towarzyszyły tegorocznym maturzystom podczas rekrutacji na studia?

G. CHRAPOWICKA: BYŁAM PEWNA, ŻE DOSTANĘ SIĘ NA STUDIA

— Kiedy otrzymałam powiadomienie o przyjęciu na studia, byłam ciekawa, na który z dwóch kierunków udało mi się dostać. Jako priorytetowy na liście pożądaných kierunków podałam dziennikarstwo, na drugim miejscu wybrałam psychologię. W sumie byłam pewna, że uda mi się dostać na studia, ponieważ miałam punkty o wiele wyższe, aniżeli wynosił próg konkursowy uczelni. Dlatego niezbyt się zdziwiłam, kiedy się dowiedziałam, że dostałam się na kierunek nr 1, czyli dziennikarstwo. Bardzo się z tego cieszę — mówi Gabriela Chrapowicka, absolwentka Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie, która ma już zapewnione miejsce na finansowanym przez państwo kierunku dziennikarstwa na Wydziale Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego.

Gabriela znalazła się w gronie 326 studentów, którzy podejmą studia na Wydziale Komunikacji UW. Jak wspomina, okres maturalnej sesji egzaminacyjnej był niezwykle nerwowy i stresujący. Szczególnie obawiała się egzaminu państwowego z matematyki, ponieważ, jak mówi, ma raczej zacięcie humanistyczne i jest dobra z języków.

— Po egzaminie z matematyki poczułam ulgę, bo zrozumiałam, że poszło mi nieźle, co potwierdziła ocena z egzaminu. Zależało mi też, żeby dobrze złożyć wszystkie pozostałe

Augustyn Ozarowski podejmie studia na kierunku Inżynierii i Mechaniki Lotniczej **Fot. archiwum prywatne**

egzamin. Musiałam dużo pracować na końcowy wynik. Było dużo bezsennych nocy, ale warto było, bo się udało dostać na bezpłatne wymarzone studia — cieszy się studentka.

Gabriela składała 5 egzaminów państwowych (z litewskiego, polskiego, rosyjskiego, matematyki i historii), jeden egzamin, z angielskiego, złożyła na poziomie międzynarodowym.

A. OZAROWSKI: MOJE WYNIKI NIE SĄ DZIEŁEM PRZYPADKU

Z kolei Augustyn Ozarowski, absolwent Gimnazjum im. Michała Bałińskiego w Jaszunach, aplikując na studia na Wileńskim Uniwersytecie Technicznym im. Giedymina jako pierwszy kierunek na liście pożądaných wskazał Inżynierię i Mechanikę Lotniczą.

— Interesuje mnie przemysł lotniczy i pokrewne dziedziny. Zapoznałem się z programem studiów, który zakłada, że po ukończeniu studiów na tym kierunku otrzymam podstawową wiedzę dotyczącą projektowa-

nia i tworzenia samolotów, raket itd. — wyjaśnia Augustyn.

Nasz rozmówca rozważał też studia na kierunku inżynierii komputerowej — ten kierunek wskazał jako drugi na swej liście „życzeń”. Na trzecim miejscu wskazał mikrobiologię na UW.

— Cieszę się, że udało mi się dostać na kierunek, który wskazałem jako pierwszy. Będzie to miejsce finansowane przez państwo, dzięki czemu nie będę musiał płacić za studia. Ten kierunek oferuje również najlepszym studentom dość wysokie jednorazowe stypendium. To prestiżowy kierunek i oferuje naprawdę wiele — podkreśla Augustyn Ozarowski.

Uczeń polskojęzycznego gimnazjum w Jaszunach niejednokrotnie zwyciężał w olimpiadach przedmiotowych. Również na maturze uzyskał fenomenalne wyniki, które, jak podkreśla, zawdzięcza własnej pracy. W sumie podszedł do składania siedmiu egzaminów państwowych, które zaliczył w najwyższym przedziale punktowym. Język litewski złożył na 88 pkt, z angielskiego i fizyki zdobył maksymalne oceny 100 punktów, matematykę złożył na 90 pkt., chemię i historię — na 93 pkt., biologię — na 99 pkt.

— Moje wyniki nie są dziełem przypadku, musiałem na nie zapracować. W trakcie sesji egzaminacyjnej każdą wolną chwilę poświęcałem na powtórzenie różnych tematów i pisanie próbnych egzaminów. Nie musiałem korzystać z korepetycji, wystarczyła mi szkolna wiedza — zapewnia.

M. ŁOTYSZ: NIE BYŁEM ZDZIWIONY, ŻE PRZYJĘTO MNIE NA MEDYCYNĘ

Na wymarzone studia medyczne na Uniwersytecie Wileńskim dostał się Michał Łotysz z Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie, który z wyborem kierunku określił się już parę lat temu.

— Od zawsze interesowała mnie biologia, budowa ciała i mechanizmy, jakie rządzą światem i przyrodą.

16.>>

Już w 10. klasie zdecydowałem, że będę zdawać na kierunek lekarski. Chcę być lekarzem. Na razie zastanawiam się nad wyborem specjalizacji, ale na podjęcie tej decyzji mam jeszcze czas — mówi Michał Łotysz.

Potrzebną wiedzę z biologii uzupełnił dodatkowo, uczestnicząc w olimpiadzie przedmiotowej z tego przedmiotu. Nieoceniona była także pomoc nauczycielki od biologii, pani Donaty Berdiuginej, która pomogła tę wiedzę poszerzyć.

Na maturze uczeń składał 7 egzaminów państwowych: 4 języki (polski, litewski, rosyjski i angielski), matematykę, biologię oraz chemię. Wysokie punkty pozwoliły mu dostać się w pierwszej turze na bezpłatne studia.

— Miałem nadzieję, że może dostanę się na odontologię, którą wskazałem jako kierunek nr 1. Dostałem się na kierunek lekarski, czyli punkt drugi na mojej liście, z czego też się bardzo cieszę. Wiedziałem, że dzięki dobrze zdanej maturze dostanę się na studia, tak więc nie byłem mocno zdziwiony, że zostałem przyjęty na medycynę — mówi Michał Łotysz.

NA STUDIA DOSTAŁO SIĘ PONAD 19 TYS. OSÓB

Podczas pierwszej tury tegorocznej rekrutacji zaproszenia na uczelnie wyższe otrzymało 19 420 kandydatów (w 2023 r. 21 246). Studia na uniwersytetach podejmie 11 609 młodych ludzi (w 2023 r. 11 466), w kolegiach 7 811 (w 2023 r. 9 780).

Wyniki podało 31 lipca Stowarzyszenie Litewskich Szkół Wyższych ds. Organizacji Rekrutacji Powszechnej (LAMA BPO). O studia na krajowych uniwersytetach i w kolegiach ubiegało się w tym roku 24,5 tys. wnioskodawców.

NAJPOPULARNIEJSZE KIERUNKI

Najpopularniejsze kierunki studiów na uczelniach wyższych to w tym roku nauki społeczne, biznes i zarządzanie publiczne oraz nauki o zdrowiu.

Kandydaci ubiegający się o studia na uniwersytetach wybierali głównie kierunki studiów z zakresu medycyny, psychologii, prawa, biznesu międzynarodowego. Wśród dziesięciu najpopularniejszych kierunków studiów znalazł się również kierunek pedagogika specjalna i logopedia.

W kolegiach aż 24 proc. wszystkich aplikujących ubiegało się o przyjęcie na kierunek nauki o zdrowiu. Popularnością cieszył się też kierunek biznesowy i zarządzanie publiczne. Na trzecim miejscu uplasowała się inżynieria, a na czwartym — kierunki związane ze szkolnictwem i pedagogiką. Kandydaci na studia w kolegiach wybierali często również kierunek wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego oraz pedagogikę dziecięcą a także pielęgniarstwo ogólne.

DODATKOWA REKRUTACJA

Od 5 do 8 sierpnia kandydaci będą mogli zgłaszać się do udziału w rekrutacji dodatkowej. Będzie można ubiegać się o miejsce na studia finansowane przez państwo — dotyczy to osób, które nie zawarły umowy z uczelnią podczas rekrutacji podstawowej lub zawarły umowę na studia niefinansowane przez państwo. Zaproszenia na studia kandydaci otrzymają 12 sierpnia.

Od 19 do 22 sierpnia odbędzie się drugi etap rekrutacji dodatkowej, podczas którego kandydaci będą mogli ubiegać się o wolne miejsca na studiach. ■

■ Przed Gabrielą Chrapowicką i Michałem Łotyszem (para w centrum) studia na Uniwersytecie Wileńskim Fot. archiwum prywatne

Parostatkiem do Wołokumpi. Gdzie przed wojną wypoczywali wilnianie?

Justyna Giedrońc

Położone w odległości 6 km o od centrum miasta Wołokumpie podczas wojny stały się przystanią dla ludzi potrzebujących schronienia.

PLUCA WILNA

„Latem wyruszano parostatkiem na plażę nadwilejskie — do Wołokumpi lub do Werek” — pisał w „Słowie” (dziennik wydawany w latach 1922-1939 w Wilnie) Tadeusz Pawlikowski. Napisał m.in. felieton o plażach podwileńskich zaczynający się od słów: „Wenecja ma Lido, Wilno ma Wołokumpie”. Pisał w nim: „Wołokumpie stanowi płuca miasta a plażowanie wywiera zbawienny wpływ na ogólną higienę i czystość. Istotnie nie wypada przecież przyjeżdżać na plażę z brudnymi nogami (...)”.

W międzywojniu do Wołokumpi, podobnie jak do położonych na przeciwległym brzegu Wilii Werek, od maja do końca września można było dopłynąć statkiem parowym. „Z placu Katedralnego dochodzimy ulicą Arsenalską do brzegu Wilji, gdzie znajduje się przystań statków odchodzących mniej więcej co godzinę. Płynąc w stronę Antokola, spoglądamy na górę Zamkową, model pomnika Mickiewicza, b. pałac Słuszków, kościół św. Piotra i Pawła i domki przedmiejskie na Antokolu. Drogę wodną można też odbyć wynajętą łodzią” — pisał w przewodniku krajoznawczym „Wilno” (1937) prof. Juliusz Kłos z Uniwersytetu Stefana Batorego.

PRZEDWOJENNE NAZWY ULIC

Krajobraz dzielnicy Wołokumpie znany jest z malowniczości. „Pachnie tu żywicą okrągły rok, chociaż wśród wysokopiennych sosen rozplenili się ostatnio krzaki leszczyny, gdzieś — chude jarzębiny. Jesienią

Werki, Zielone Jeziora, Belmont, Markucie czy Wołokumpie — to malownicze przedmieścia, gdzie przed wojną wypoczywali wilnianie.

W drewnianych domkach przy ul. Valakmpiu przez wiele lat mieścił się obóz pionierski „Žiburėlis” Fot. Domena publiczba

natrafić można na kwitnące wrzosiowiska, a pobliski głęboki jar, według przekazów — dawne koryto Wilii — przypomina knieję, w której w każdej chwili napotkać można zwierzynę leśną. Zostały też stare przedwojenne nazwy ulic: Czernicowa (Mėlynių), Marzeń (Svajonių), Zajęcza (Kiškių) i in. Leśną uliczkę Jaskółczą, nie wiadomo dlaczego, przemianowano w Słowiczą (Lakštingalų). Nawet całą dzielnicę, którą od wieków zwano Wołokumpie — Valakampiai, teraz próbuje się przechrzcic na Valakupiai” — pisała wileńska dziennikarka Halina Jotkiało.

PIASZCZYSTE PLAŻE NAD WILIĄ

Malownicze okolice i szerokie piaszczyste plaże nad Wilią od dawna przyciągały wczasowiczów. Wiadomo, że w 1931 r. Wołokumpie liczyły zaledwie 155 mieszkańców. Byli to właściciele drewnianych domków rozrzuconych po leśnych terenach. Niektóre przetrwały wojnę, nacjonalizację i zachowały się

do czasów dzisiejszych. Większość jednak już nie istnieje, w ich miejscu wybudowano i nadal buduje się nowoczesne domy. Przed wojną wilnianie chętnie wynajmowali pokoje u właścicieli urokliwych domków. Ten cichy podmiejski zakątek szczególnie upodobał wileńscy Żydzi. Wielu z nich miało tu własne posesje. W Wołokumpiach nabierała też rozmachu budowa domów letniskowych.

DOM Z HISTORIĄ W TLE

W domu, który zbudowali Janina i Edmund Mieczysław Strużanowscy, mieszka obecnie już szóste pokolenie jego mieszkańców. Plany domu przy ulicy Mewiej (Žuvėdrų) sporządzone zostały w 1934 r. Drewniana willa o powierzchni blisko 500 mkw. miała być wymarzoną przystanią dla Janiny Strużanowskiej, lekarki, założycielki pierwszego powojennego polskiego teatru amatorskiego w Wilnie.

18.>>

Jej mężem był Edmund Mieczysław Strużanowski — lwowiak, ochotnik-legionista, adiutant Marszałka Józefa Piłsudskiego. Latem Strużanowscy doglądali budowy domu w Wilnie, zimą mieszkali w mieszkaniu służbowym w Warszawskiej Cytadeli na Żoliborzu.

— Przed wojną mama ze mną i bratem Jurkiem na lato przyjeżdżała do budującego się domu, na miesiąc zjeżdżał ojciec. Gdy zaczęła się wojna, ojciec już pracował w Ministerstwie Spraw Wojskowych. W sierpniu 1939 urlopu nie dostał. Przybył na kilka dni, aby się pożegnać — opowiadała „Kurierowi Wileńskiemu” Hanna Strużanowska-Balsienė, wybitna wileńska lekarka, położnik-ginekolog.

Dom budowano aż do wybuchu wojny. Janina Strużanowska z dziećmi została w tym domu, pracowała wówczas w stacji dezynfekcyjnej.

SCHRONISKO DLA PRZEŚLADOWANYCH

Podczas wojny dom przy ul. Mewiej stał się schroniskiem dla prześladowanych.

— Gdy przyszli Niemcy, zaczęło się panoszenie się nowego okupanta. Naszymi sąsiadami była liczna rodzina Kahanów. Wszyscy zginęli w Ponarach. Mieli trzy domy letniskowe w sąsiedztwie. Do dziś zachował się jeden z nich. W miejscu dwóch pozostałych stoi nowoczesny dom. Podobnie stało się z domem z naprzeciwka należącym do Żyda o nazwisku Lewicki — dzieli się wspomnieniami pani Hanna.

Drzwi domu Strużanowskich stały otworem dla ludzi potrzebujących schronienia. Pierwsza przyszła Żydówka, prawniczka Jadwiga Werykowska ze swą córeczką Martą. Helenę Kac poprosił o ukrycie ksiądz, prof. USB Leon Puciata. Janina Strużanowska powiedziała wtedy, że nie robi różnicy: jeden czy kilku ukrywanych Żydów, kara ta sama. Wkrótce do Heleny dołączyła jej siostrzyczka, braciszka nie udało się wyprowadzić z getta. Został zastrzelony wraz z dziadkami.

Niektóre przedwojenne domki, w których lubili wypoczywać wilnianie, zachowały się do czasów dzisiejszych Fot. vilnius21.lt

Pierwsza plaża w Wołokumpiach oznaczona jest błękitną flagą — międzynarodowym znakiem jakości Fot. grinda.lt

W czasie okupacji niemieckiej w domu tym pojawił się powielacz. Drukowano podziemną gazetkę „Polska walczy”. W 1944 r., w czasie nasilających się walk o Wilno, 54 uchodźców ze śródmieścia znalazło dach nad głową w domu Strużanowskich. Były to głównie osoby z małymi dziećmi, które daleko ująć nie mogły.

POWOJENNE WOŁOKUMPIE

W 1950 r. w powstały tu pierwsza i druga plaże. Z tej samej, co przed

wojną, przystani przy Arsenalskiej kursował parostatek. W drewnianych domkach przy ul. Valakampių przez wiele lat mieścił się obóz pionierski „Žiburėlis” (Promyk). Dziś domki stoją puste i zaniedbane. W 2020 r. przy drugiej plaży otwarto kąpielisko dla nudystów. Na pierwszej plaży w Wołokumpiach powiewa błękitna flaga — międzynarodowy znak jakości. ■

Historia, którą warto poznać. Śmierć Bolesława Kołyszki

O faktach historycznych można mówić na różne sposoby. W tym – w formie opowiadania, dzięki któremu o pewnych faktach można nie tylko się dowiedzieć, ale też niemal doświadczyć. W związku z tym zamieszczamy na łamach „Kuriera Wileńskiego” opowiadanie Romualda Sadowskiego na temat wydarzenia z dnia 9 czerwca 1863 r. – zdarzenia prawdziwego, którego głównym bohaterem jest Bolesław Kołyszko, jeden z przywódców powstania styczniowego na Litwie.

Plac Łukiski w Wilnie. 9 czerwca 1863 roku. Pośrodku placu od ponad miesiąca króluje szubienica, która złowieszczo rzuca cień na otoczenie. Pod szubienicą stoi wyprostowany, dumny dwudziestopięcioletek. Zatrwożone, niewielkie grupy gapiów, głównie kobiet, łkają spoglądając spode łba w kierunku przyszłego miejsca kaźni. Nieopodal, za niewielkim stołem, siedzi trójka wysokich rangą rosyjskich oficerów. Na stole krucyfiks, okazałe gęsie pióro i kilka kart papieru. Kałamarz z inkaustem i sporych rozmiarów pieczęć lakowa. W niewielkiej kółce buzuje, podgrzewany małą świeczką, lak. Ciemnoczerwony świadek i sędzia jednocześnie. Zapach rozgrzanego specyfiku unosi się w powietrzu. Surowy i oszczędny w szczegółach krajobraz... Nie ma tu miejsca na romantyzm, nie ma tu miejsca na cień choćby najdrobniejszych, ludzkich uczuć. Jedynie wszechobecny zapach topniejącego laku... Spokojny, nawet przyjemny, ale jednak złowieszczo nieprzejednany... Ma sobie za nic odgrywającą się obok scenę...

WYROK WSZYSTKIM ZNANY

Sąd wojskowy..., sąd surowy... sąd ostateczny. Za chwilę zapadnie wyrok. Wyrok, który jest wszystkim znany, nim zostanie oficjalnie ogłoszony. Od ponad miesiąca nie ma na Litwie innych rozstrzygnięć. Wszystkie wyroki brzmią jednakowo: »Wieszat!«. Zdaje się, że nie ma tu już innej drogi na tamten świat. Jedynie przez sznur... Rosyjscy oficerowie stroją poważne miny, próbując oszukać otoczenie, że to w ich rękach waży się los nieszczęśnika. Oszukują wszystkich, a siebie samych naj-

Bolesław Kołyszko, L'illustration, „Journal Universel” 1863, 21 września, Paryż

W czasie powstania styczniowego Kołyszko dowodził oddziałem, który w szczytowym momencie liczył ponad 400 powstańców. Dawał się Rosjanom we znaki ze zmiennym szczęściem, walcząc pod Wysokim Dworem, Leńczami, Misiunami, Rogowem, Birżami i w Medejkach. Został pojmany 10 maja 1863 r., by zapisać swoje nazwisko w historii Litwy złotymi zgłoskami...

mocniej. Bo oto mają wydać wyrok na młodzieńca, którego jedynym marzeniem była wolność. Wolna wola, wolny dom, wolna Ojczyzna. Ot, taki objaw nieposłuszeństwa: marzenie o wolności. To marze-

nie właśnie w czerwcu 1863 roku ujrzało swój kres.

„OPRÓCZ SIEBIE, NIKOGO GODNIEJSZEGO TU NIE WIDZĘ!”

Tymczasem najwyższy rangą rosyjski oficer bierze do ręki kartę papieru i unosząc ją nieco w górę, zaczyna odczytywać: »W imieniu cesarza Wszechrusi... króla Polski...«. Młodzieniec nie słucha dalszych tytułów... Ogarniając wzrokiem rosyjskich żołdaków i oficerów sądu wojskowego, głośno rzuca: »Oprócz siebie, nikogo godniejszego tu nie widzę!«. Mija nieopisanie długa chwila... Słyszysz już tylko końcówkę odczytywanego przez Moskala wyroku: »Podpisano Generał-Gubernator Michaił Nikolajewicz Murawjow«.

»Wieszat!« — daje się słyszeć ponury pomruk pośród tłoczącej się publiki. Zakapturzony Rosjanin, pełniący funkcję kata, szybkim ruchem nakłada młodzieńcowi pętlę na szyję. Świat zdecydowanie przyspiesza. Gromkim echem rozbrzmiewa powtórzone głośno przez przewodniczącego składu sędziowskiego: »Wieszat!«. Kat zdecydowanie wykopuje spod nóg straceńca prowizoryczną podporę. Wszystko dzieje się błyskawicznie. Naprężona lina, obciążona kilkudziesięciokilogramowym ciałem straceńca, zaciska się na jego szyi. To już koniec...?

„JESZCZE NIE TERAZ...”

Nie!!! Lina, mimo iż gruba jak palec, pęka. Młodzieniec, bezładnie opada pod szubienicą. Bezładnie, nie tracąc jednak życia. Dopust Boży! Znak! Młodzieniec mógłby przysiąc, że przed momentem usłyszał: »Jeszcze nie teraz!«.

20.>>

Takie prawo, uznawane przez niemal wszystkich na Świecie: nie wiesz się powtórnie, raz już wieszanego! Bóg jednoznacznie dał ludziom wyraz swojej woli! Niestety, nic, co na tym Świecie uznane zostało za ważne, nie robi wrażenia na Rosjanach. Wyraźnie zaskoczony obrotem spraw przy szubienicy oficer-sędzia nakazuje powtórzenie egzekucji. No bo jakby miał się wytłumaczyć z takiej fuszerki? Jak stanąć przed Generałem-Gubernatorem i zameldować: »Bolesław Kajetan Kołyszko oszczędzony! Najwyższy Bóg oszczędził miatieżnika!«. Sędzia nie wyobraża sobie takiego scenariusza. Przenigdy!

Na nic coraz głośnie krzyki z tłumu. Na nic odwieczne prawo rodzaju ludzkiego... Na nic wszystko... Drugi sznur nie zawodzi oprawców. Młodzieniec umiera. Jeden z najpierwszych bohaterów litewskiego zrywu w ten sposób zgładzony! Wraz z nim umiera legenda. Ale pozory to tylko...!?

***

Już ponad 160 lat żyje legenda lidzkiego śmiałka! Urodzony około 1838 r. w Karmaniszkach Bolesław

Kajetan Kołyszko kształcił się jako prawnik. Działając w polskiej studenckiej organizacji „Ogół”, angażował się w działania patriotyczne i trafił w związku z tym na krótko do więzienia. Następnie pojawił się najpierw w Genui, a następnie we włoskim Cuneo. Tam działała polska uczelnia, którą bezdyskusyjnie można nazwać „kuźnią kadr dowódczych powstania styczniowego”. Kołyszko pobierał wówczas nauki od Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza, Zygmunta Padlewskiego, Zygmunta Chmielińskiego, Aleksandra Walińskiego i wielu innych znamienitych osób. Pełna lista wykładowców i słuchaczy Szkoły Wojskowej Polskiej w Cuneo winna być przez współczesnych odczytywana w postawie „na baczność” — tyle tam bohaterstwa. Takie to środowisko kształtowało Kołyszkę — jednego z najwybitniejszych litewskich dowódców w powstaniu styczniowym! Zresztą nie tylko jego jednego...

W czasie powstania styczniowego Kołyszko dowodził oddziałem, który w szczytowym momen-

Michał Murawjow-Wieszatiel
Fot. domena publiczna, opr. KW

cie liczył ponad 400 powstańców. Dawał się Rosjanom we znaki ze zmiennym szczęściem, walcząc pod Wysokim Dworem, Leńczami, Misiunami, Rogowem, Birzami i w Medejkach. Został pojmany 10 maja 1863 r., by zapisać swoje nazwisko w historii Litwy złotymi zgłoskami...

Romuald Sadowski
Klub Historyczny Rok1863.pl

■ XIX-wieczna litografia przedstawiająca Wieszatiela Autor nieznany. Źródło: Wikimedia Commons

Polska mało znana: Sanktuarium maryjne w Brzesku Szczecińskim

Leszek Wątróbski

Potem przez ponad 400 lat był świątynią ewangelicką i od roku 1945 — ponownie katolicką. Dziś należy do najpiękniejszych świątyń na całym Pomorzu Zachodnim.

Wioska Brzesko Szczecińskie, do roku 1945 Brietzig, położona jest u podnóża Góry Brzeskiej wznoszącej się na wysokość 88 m n.p.m., założona została na przełomie XI/XII w., a pierwszy granitowy kościół pw. Narodzenia NMP wzniesiono tam w drugiej połowie XIII w. Dziś świątynia brzeska uchodzi za arcydzieło architektoniczne, jakiego nie ma na całym Pomorzu. Jego tajemnica tkwi w konstrukcji — szkielet stropu tworzą schowane przed okiem widza mocne dębowe kołyski. Całość jest pięknie zdobiona. Autorem tych wszystkich dzieł był Michael Pahl, uczeń młynarski, który wykonał wszelkie prace stolarskie, rzeźbiarskie i snycerskie w roku 1697. Takie dane podaje zachowana w kościele tablica pamiątkowa, napisana po niemiecku.

Kościół w Brzesku znajduje się w powiecie pyrzyckim kilka km od Przelewic. Zbudowano go jako świątynię katolicką.

W kościele jest też rzeźbiona ambona z roku 1612, fragmenty barokowej polichromii oraz gotycki ołtarz z figurą Madonny z Dzieciątkiem z berłem i w koronie.

PROTESTANCI A KULT MARYI

W pierwszej połowie XVI w. na Pomorzu Zachodnim zwyciężyła reformacja. Tamtejsi protestanci byli wrogo nastawieni do kultu maryjnego, lecz nie do samej Maryi. Cechą charakterystyczną Pomorza były m.in. protestanckie wizerunki maryjne. Istnieje legenda, że ołtarz-tryptyk otwierano, gdy modlili się przed nim zwolennicy Maryi. Faktycznie zaś w XVII w. nie było już żadnych katolików.

Zdaniem dr. Jana Harasimowicza z Uniwersytetu Wrocławskiego „(...) kościół w Brzesku jest jednym z najpiękniejszych, a może nawet najpiękniejszym kościołem wiejskim na Pomorzu Zachodnim. Jego wartość artystyczną określa nie

tyle architektura, co znakomitej klasy oryginalny wystrój malarski i rzeźbiarski. Powstał on w większości w XVI i XVII w., gdy kościół służył miejscowej gminie ewangelickiej, do której należeli wówczas wszyscy mieszkańcy wsi. Starszą, średniowieczną metrykę ma jedynie ołtarz główny, przebudowany w roku 1613 w formach renesansowych. Zgodnie też z chrystologiczną orientacją reformacji, dodane do ołtarza skrzydła przedstawiają sceny z życia i męki Chrystusa. W centrum ołtarza pozostała jednak figurka Maryi — zapewne otaczanej przez miejscową ludność szczególnym nabożeństwem. Wprawdzie luteranizm nie uznawał kultu maryjnego, ale doceniał rolę Matki Boga w dziele odkupienia. Na Pomorzu bowiem, od samego początku reformacji, od Jana Knipstro z Pyrzyce i Jana Bugenhagena, zwanego »Apostolem Pomorza« — kult luterancki zachował wiele tradycyjnych, średniowiecznych elementów.

23.>>

■ Ołtarz główny

■ Sanktuarium maryjne w Brzesku na Pomorzu Zachodnim

22.>>

Dzięki temu mógł tam przetrwać, choć na pewno w złagodzonej formie, dawny kult maryjny wśród ewangelickich mieszkańców Brzeska”.

ŚWIĄTYNIA PO WOJNIE

W roku 1945 niemiecka bomba zniszczyła dużą część kościoła. Mimo to świątynia, jakimś cudem, ocalała. Stała się też, po ponad czterech wiekach, ponownie świątynią katolicką, a w roku 1992 sanktuarium maryjnym, których przez wieki na Pomorzu Zachodnim nie było. Biskupi uznali, że sercem każdego sanktuarium jest odpowiednio — godny obraz lub figura. Kościół w Brzesku spełniał ten warunek. Posiadał XV-wieczną figurę Maryi czczoną jeszcze przed reformacją. Dekretem abpa Mariana Przykuckiego, metropolity szczecińsko-kamińskiego, kościół brzeski podniesiony został do godności sanktuarium. W dekreście arcybiskupa, z dnia 8 grudnia 1992 roku czytamy m.in.: „(...) stwierdzam, że kult Matki Boskiej brzeskiej upoważnia mnie do ustanowienia tam Sanktuarium maryjnego. Niechaj święta figura Madonny z dzieciątkiem, przypominająca Matkę Odkupiciela, będzie dla swoich czcicieli Bramą Niebios, zawsze otwartą i gwiazdą Morza świecącą i ukazującą drogę. Niechaj Matka Boska Brzeska opiekuje się ludźmi pracy, będzie Matką Sprawiedliwości społecznej i Opiekunką wiejskiego ludu po wszechczasy”.

POCHODZENIE NIEZNANE

Figura Matki Boskiej Brzeskiej znajduje się w ołtarzu głównym wśród innych figur świętych. Pierwszy ołtarz z figurą Madonny już dawno nie istnieje. Obecny, zbudowany w roku 1613, przez ludowego malarza i rzeźbiarza Michała Haentza z pobliskiego Choszczna, odziedziczył stare gotyckie figury z wcześniejszego ołtarza. Obecny ołtarz, szafkowy tryptyk, ma wymiary 230 na 187

cm, a w jego centralnej części znajduje się gotycka figura brzeskiej Madonny z Dzieciątkiem. Jest ona drewnianą i polichromowaną rzeźbą pochodzącą z początku XV w. Jej autor i miejsca pochodzenia są nieznane. Duże podobieństwo do kamiennej rzeźby Madonny w katedrze w Lubecie nasuwa przypuszczenie, że jest jej kopią.

Figura ma 148 cm wysokości i reprezentuje typ Niewiasty Apokaliptycznej stojącej na półksiężycu i deptającej głowę szatana. Madonna ubrana jest w długą szatę oraz szeroki złożony płaszcz spięty broszką pod szyją. Wiejski lud wierzy, że obfite fałdy płaszcza symbolizują obfite łaski Matki Bożej udzielane prawdziwym jej czcicielom. Figurę Madonny z dzieciątkiem otaczają postacie czterech świętych dziewic i męczennic. Obok berła Maryi stoi św. Barbara, poniżej św. Małgorzata, obok Dzieciątka św. Katarzyna i poniżej św. Dorota. W zamykanych skrzydłach ołtarza znajdują się figury 12 apostołów, na czele ze św. Piotrem w złotym nakryciu głowy. Zwieńczeniem ołtarza jest dość duży krzyż z przełomu XIV i XV w. nazywany krucyfiksem brzeskim. ■

Fot. autor

■ Słynąca łaskami figura MB Brzeskiej

■ Sanktuarium maryjne w Brzesku (wnętrze kościoła)

Czas biegnie, leci, ucieka przed nami jak płochliwy zajaczek w lesie. Tak też mijają wakacje... Nie powinniśmy jeszcze się martwić, bo to przecież początek sierpnia i jeszcze kilka ładnych tygodni jest przed nami! Wykorzystajcie ten beztroski okres wakacji jak najlepiej.

Dziękuję ci, Boże, za piasku ziarenka
 Za góry wysokie i wiatr
 Za sosnę strzelistą i morskie odmęty
 Dziękuję Ci, Boże, za świat!
 Za małą muszelkę i fale na morzu
 Za kamyk, co milion ma lat
 Za kropki biedronki, za chabry wśród zboża
 Dziękuję Ci, Boże, za świat!
 Dziękuję za rosy małeńkie kropelki
 Za trawę, za drzewo, za kwiat,
 Za sarnę i mrówkę, motyla, wróbelka
 Dziękuję Ci, Boże, za świat!

Za orła lot w górze wysoko nad niebem
 Za światło księżycy i blask
 I za to, co znam już, i to czego nie wiem
 Dziękuję Ci, Boże, za świat!
 Dziękuję ci za to, że umiem rozpaczać
 I za to, że umiem się śmiać
 I cieszyć się dobre, co ludzi otacza
 Dziękuję Ci, Boże, za świat!
 Dziękuję ci za to, że mama mnie tuli
 I za to, że psoci mój brat
 Za wszystko, co kocham, za wszystko, co czuję. Dziękuję Ci, Boże, za świat!

Warto zwiedzić!

Ogród Zoologiczny w Kownie – najstarszy litewski ogród zoologiczny utworzony w 1935 roku w ówczesnej stolicy Litwy. Ogród powstał z inicjatywy litewskiego zoologa i botanika, profesora Uniwersytetu Witolda Wielkiego, Tadasa Ivanauskasa. Uroczystego otwarcia dokonano 1 lipca 1938 roku – w pierwszym roku działalności można było podziwiać 40 gatunków zwierząt, wśród nich wielbłądy, osły, dingo, zebry, kapucynki, żubry, bażanty i papugi. Obecnie znajduje się tu ponad dwa tysiące osobników reprezentujących prawie 270 gatunków.

Ciekawostki ze świata

Najmniejsze na świecie rzeźby
 Niezwykle, miniaturowe rzeźby wykonane na główkach od szpilek i oczkach igieł do szycia. Autorem jest pochodzący z Anglii Willard Wigan.

Rybołów z zoo w Kownie.

To duży, wędrowny ptak rybożerny. Żywi się tylko i wyłącznie rybami, które chwytając z góry z wyciągniętymi szponami i ze złożonymi skrzydłami. Rybołów jest objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Miejskie zagrożenia

W godzinach szczytu przez ulice miast przyjeżdża tysiące samochodów, z których każdy emituje do atmosfery toksyczne produkty spalania paliwa. Ponadto, rozwój przemysłu i usług pociąga za sobą konieczność używania energii pochodzącej ze spalania węgla, ropy i gazu. Przyczynia się to do ocieplania atmosfery wokół dużych miast. Jest ona cieplejsza średnio o 3-4 stopnie Celsjusza w porównaniu z temperaturą przed-

mieść. Specjaliści zajmujący się klimatem – klimatolodzy – określają takie zjawisko jako miejska klimatyczna wyspa ciepła. Taka wyspa przyczynia się do niekorzystnej, niezdrowej dla człowieka cyrkulacji powietrza.

APEL: jeżeli tylko macie możliwość dojazdu do szkoły, przedszkola, kina, parku miejskim transportem, rowerem lub hulajnogą – korzystajcie z tego!

Dowcip prosto z lasu!

W lesie mieszka miś, zając i inne zwierzęta. Pewnego dnia miś spotyka zająca, a zając mówi:

- Cześć niedźwiedź!
- Cześć zając!
- Pozdrawia cię Michał.
- Jaki Michał?
- Ten, co ci w nos nakichał!

I cały las od razu zaczyna się śmiać. Historia ta powtarza się po raz drugi i załamany miś idzie poradzić się sowy. Ta po krótkim namyśle mówi:

- Musisz pierwszy powiedzieć do zająca „cześć”. On ci odpowie. Ty powiesz mu, że ma pozdrowienia od Bachy. On się spyta od jakiej bachy, a ty powiesz, że od tej, która ma czachę z blachy! Misiu zadowolony idzie lasem i spotyka zająca:
- Cześć zając!
- Cześć niedźwiedź!
- Masz pozdrowienia od Bachy!
- Wiem, Michał mi powiedział.
- Jaki Michał? (...)

Bez względu na to, czy jesteście mołem książkowym, czy wolicie inne formy spędzania wolnego czasu, ta lektura z pewnością Was pochłonie.

*Baśnie Barda Beedle'a autorstwa
J. K. Rowling*

Absolutnie obowiązkowa lektura dla fanów Harry'ego Pottera. Po zakończeniu pracy nad siedmioma powieściami o tym sympatycznym czarodzieju, Rowling oferuje nam baśnie, o których wspominała już w swoich wcześniejszych książkach. „Baśnie Barda Beedle'a”, to pięć różnych opowieści – często zaskakujących, bo z pewnością nie są to typowe bajki, jakie znacie z Waszego wczesnego dzieciństwa opowiadane przez mamusię, babcie i ciocię. Książkę czyta się jednym tchem. Stanowi świetne dopełnienie przygód Harry'ego Pottera.

Psychozabawa, która pomoże wam odkryć tajemnice samych siebie. Wiecie, że najtrudniej jest poznać samego siebie? To prawda. Ta zabawa może Wam w tym trochę pomóc.

W KTÓRĄ STRONĘ?

Wyobraźcie sobie, że stoicie na rozstaju dróg. Którą drogę wybieriecie: w prawo, w lewo, przed siebie, a może zawrócicie?

Jeżeli wybierzecie **ZACHÓD** to znaczy, że wulkan z Was. Pędzicie przez życie jak

kowboj przez prerię. Lubicie słońce, które promieniuje na Was ciepłem i radością.

Jeżeli wybierzecie **WSCHÓD** to energiczny z Was typek. Wszystko jedno, gdzie

bywacie, byle spotkać przygodę. Cieszą Was nawet rodzinne wy-cieczki za miasto.

Jeżeli wybierzecie **PÓŁNOC** to marzycielska z Was natura. Lubicie gapić się w niebo,

podziwiać chmurki, tęczę, gwiazdy. Nowe sytuacje napędzają Was do życia.

Jeżeli wybierzecie **POŁUDNIE** to raczej będzie znaczyło, że jesteście samotnikami,

co wcale nie oznacza smutasa. Lubicie odpoczywać, leniuchować, rozwiązywać krzyżówki i rebusy. Cenicie spokój i ciszę.

Lody domowe z przepisu babci

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

To smak mojego dzieciństwa. W upalne dni zawsze można było się nimi zajadać. Ja też często robię je moim dzieciom.

Przepis jest prosty, a lody domowe są pyszne, można zrobić je tylko śmietankowe lub wzbogacić o ulubione składniki.

Składniki:

• 1/2 szklanki wody • 3/4 szklanki cukru
• 4 żółtka • 4 Śnieżki • mleko do śnieżek
(tyle, ile jest w przepisie na śnieżce)

Wykonanie:

Wodę z cukrem zagotować i ostudzić. Żółtka ubić z dodatkiem cukru na puszystą masę. Śnieżki wykonać według przepisu, tzn. ubić je mikserem na mleku. Połączyć syrop, żółtka i ubite śnieżki, delikatnie wymieszać trzepaczką do piany. Można zamrozić od razu lub podzielić i do jednej części dodać kakao, a do reszty bakalie lub zmiksowane owoce. Lody przełożyć do pojemników plastikowych i zamrozić. ■

■ Fot. Freepik.com

Pachnący chleb na zakwasie

Najładniejszy zapach w domu, to zapach pieczonego chleba. Chleb mieszany z mąki żytniej i pszennej, z ziemniakami na zakwasie żytnim, to chleb pieczony kiedyś w każdym polskim domu. Takiego chleba nie kupimy, przygotowanie trochę wymaga pracy, ale wynagrodzi nam to smak i zapach domowego chleba.

Składniki na zaczyn:

• 100 g zakwasu żytniego • 2 szklanki mąki żytniej • 2 szklanki przegotowanej wody

Składniki na chleb:

• 900 g mąki pszennej • 900 g mąki żytniej 720 • 400 g ugotowanych ziemniaków • 2 łyżki soli • 1 szklanka mleka • 4 szklanki wody • 1 łyżka nasion siemienia lnianego • 1 łyżka nasion słonecznika

Zaczyn:

Wieczorem do miski wysypujemy mąkę, dodajemy zakwas i po trochu wlewamy wodę, mieszamy, aby nie

było grudek. Należy przykryć ściereczką i zostawić na noc.

Rano odlewamy od zaczynu 100 g do słoiczka, przykrywamy kawałkiem płótna i zakręcamy gumką, tak przygotowany zakwas wstawiamy do lodówki, wykorzystamy go do następnego chleba.

Chleb:

Ziemniaki ugotowane, zimne przetrzeć przez praszkę, zalać gorą-

■ Fot. autorka

cym mlekiem, dodać sól i wymieszać. Do zaczynu dodać obie mąki, ziemniaki z mlekiem, nasiona słonecznika, siemienia i wyrabiać ręką dolewając po trochu wodę. Wyrobiony chleb przykryć ściereczką i zostawić, aby odpoczął na 35-40 minut. Przygotować trzy foremki keksowe, wyłożyć je papierem do pieczenia. Gdy chleb odpocznie wykładamy go do foremek, przykrywamy i zostawiamy, aby wyrósł. Chleb rośnie 4-5 godzin, ale to zależy od temperatury pomieszczenia oraz od zakwasu. Wyrośnięty chleb wstawiamy do nagrzanego 220 stopni piekarnika, po 15 minutach zmniejszamy temperaturę na 200 stopni, następnie znowu po 15 minutach zmniejszamy temperaturę do 180 stopni i pieczemy 30 minut. Chleb powinien piec się w funkcji grzania góra-dół, ale to zależy od piekarnika, każdy zna swój piekarnik. Po upieczeniu chleb wykładamy z foremek i układamy na kratce, aby przestygł. ■

Szczeciński finał międzynarodowych regat The Tall Ships Races 2024

Leszek Wątróbski

Tegoroczne międzynarodowe regaty The Tall Ships Races 2024 wystartowały 27 czerwca z litewskiej Kłajpedy. Jednostki ścigały się przez pięć tygodni na trasie Kłajpeda – Helsinki – Tallinn – Turku – Mariehamn – Szczecin.

Finał regat odbył się w Szczecinie w dniach 2-5 sierpnia po siedmiu latach przerwy. Wzięło w nim udział blisko 70 żaglowców i jachtów oraz półtora tysiąca żeglarzy z 15 krajów świata. Wśród nich były m.in.: ekwadorski „Guayas”, niemiecki „Roald Amundsen”, polskie: „Dar Młodzieży”, „Fryderyk Chopin”, „Dar Szczecina” czy litewska „Lietuva”. Tak więc Szczecin był już po raz czwarty stolicą polskiego żeglarstwa i ponownie stał się portem finałowym międzynarodowych regat The Tall Ships Races.

Nieodłącznym elementem finału regat The Tall Ships Races są zawsze dodatkowe atrakcje i strefy zabaw. Tak było i w tym roku. Dwa brzegi Odry były wypełnione aktywnymi propozycjami i kreatywną formą spędzenia czasu. Było więc zwiedzanie wielkich żaglowców i jednostek pływających, pokazy orkiestr dętych, parady załóg, sceny z muzyką popularną, szantową, dziecięcą czy lokalną, animacją dla dzieci, jarmarkami, zawodami sportowymi oraz wieloma strefami tematycznymi. W piątek (2 sierpnia) usłyszeliśmy koncert specjalny Chóru Politechniki Morskiej w Szczecinie oraz zespołu Organek; w sobotę (3 sierpnia) dyskoteka pod żaglami, w trakcie której wystąpili wykonawcy pop: Lanberry, Tribbs, Daria Marx, Sylwia Grzeszczak, a wieczór zakończył się przy rytmach DJ Radio Eska. Z kolei w niedzielę (4 sierpnia) słuchaliśmy artystów serwujących rock, pop, muzykę elektroniczną i alternatywną. Na scenie wystąpili: Krzysztof Zalewski, Mery Spolsky, Smolik/Kev Fox, Ikarus Feel. Nie można też nie wspomnieć o barwnym międzynarodowym korowodzie, który prze-

■ Słuchaliśmy m.in. artystów śpiewających i grających szanty

szedł ulicami Szczecina na trasie Wały Chrobrego – Teatr Letni im. Heleny Majdaniec.

ŻAGLOWIEC „GUAYAS”

Jest drugim, po kolumbijskiej „Glorii”, żaglowcem zbudowanym dla kraju południowoamerykańskiego przez hiszpańską stocznice Celaya w Bilbao. W jego sylwetce szczególną uwagę zwracał mahoniowy mostek górujący nad nadbudówką. Żaglowiec wszedł do służby w lipcu 1977 i po dwumiesięcznej dziewiczej podróży przez Atlantyk i Kanał Panamski, 1 października 1977 r., nowy ekwadorski żaglowiec triumfalnie wszedł do swojego portu macierzystego w Guayaquil. Jego nazwa nawiązuje do głównej rzeki Ekwadoru, ale również imienia wodza indiańskiego plemienia Huancavilca, które niegdys

zamieszkiwało okolice Guayaquil. Do narodowej symboliki nawiązuje też galion jednostki, który przedstawia lecącego kondora. W swojej długiej historii żaglowiec wielokrotnie opływał kontynent południowoamerykański, przy okazji trawersując przyładek Horn. W latach 2015-16 odbył rejs dookoła świata drogą przez Kanał Panamski, Sueski i wokół przyłodka Leeuwin. W 2007 r. załoga barku zdobyła najwyższe wyróżnienie podczas śródziemnomorskiej edycji The Tall Ships Races.

BRYG „ROALD AMUNDSEN”

Zbudowany w roku 1952 dla Narodowej Armii Ludowej byłej NRD. W 1992 r. szkutnik Detlev i jego przyjaciele przekształcili go w bryg w ramach programu walki z bezrobociem.

28.>>

„Roald Amundsen” odbył swój pierwszy rejs w 1993 r. I chociaż „Roald Amundsen” nie oferuje luksusów, jest dobrze wyposażony w najnowszy sprzęt komunikacyjny i bezpieczeństwa na pokładzie. Żaglowiec wielokrotnie brał udział w regatach Tall Ships Races – w tym w wyścigu z Kadyksu do Amsterdamu w ramach Tall Ships 2000 Transatlantic Race.

„DAR MŁODZIEŻY”

To trzymasztowy polski żaglowiec szkolny (fregata) typu B-95, następcą „Lwowa” i „Daru Pomorza”. Żaglowiec zbudowany został w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w 1981 r., częściowo za składki społeczne. Uroczyste podniesienie bandery odbyło się 4 lipca 1982. Rok później wziął udział w zlocie żaglowców w Japonii, a w roku 1984 w kanadyjskim Tall Ships Races. Następnie w latach 1987-1988 okrążył Ziemię drogą wokół przylądka Horn i w roku 1992 uświetnił 500. rocznicę odkrycia Ameryki rejssem do USA.

„LIETUVA” Z KŁAJPEDY

Jest własnością jedyne litewskiego miasta portowego Kłajpedy (statek należy do Kłajpedzkiego Miejskiego Klubu Żeglarskiego). Zbudowana została w roku 1976

Finał regat odbył się w Szczecinie w dniach 2-5 sierpnia po siedmiu latach przerwy. Wzięło w nim udział blisko 70 żaglowców i jachtów oraz półtora tysiąca żeglarzy z 15 krajów świata. Wśród nich były m.in.: ekwadorski „Guayas”, niemiecki „Roald Amundsen”, polskie: „Dar Młodzięży”, „Fryderyk Chopin”, „Dar Szczecina” czy litewska „Lietuva”.

w Gdańsku i już w następnym roku jej załoga zdobywa główną nagrodę w regatach o Puchar Bałtyku ZSRR, a w 1983 główną nagrodę w Regatach Bałtyckich w Varnemunde we wschodnich Niemczech.

Do czasu oficjalnego przywrócenia niepodległości Litwy „Lietuva” była pierwszym jachtem, który płynął pod trójkolorową banderą narodową przez oceany; w roku 1989 popłynęła z Kłajpedy do Nowego Jorku, Baltimore i z powrotem. Dla litewskich żeglarzy był to pierwszy wolny smak morskiego powietrza – zwiastowali światu, że Litwini wkrótce będą wolni. Rok 1992 ukoronował zaszczytne osiągnięcia statku: „Lietuva” odbyła

pierwszy w historii Litwy rejs dookoła świata. Po drodze młoda załoga z Kłajpedy po raz pierwszy wzięła udział w regatach The Tall Ships Races. Popłynęła również w Collumbus'92 – wśród 400 jachtów i żaglowców z całego świata i zajęła 1. miejsce w pierwszym wyścigu i 2. miejsce w drugim wyścigu transatlantycznych zawodów. „Lietuva” brała udział w regatach Tall Ships Races w 1996 r., była najszybszym jachtem w Baltic Cup'97, gdzie zajęła 8. miejsce w swojej kategorii klasy D.

LAUREACI REGAT

Łącznie wręczonych zostało 29 nagród, w tym te najważniejsze – zwycięskie. I tak w klasie A zwyciężył jacht „Fryderyk Chopin” (Polska). W klasie B „Rupel” (Belgia). W klasie C „Helena” (Finlandia). I w klasie D „Dar Szczecina” (Polska). Specjalną nagrodę dla załogi za najciekawszy występ podczas parady otrzymał „Dar Szczecina” – a najbardziej przyjazną załogą zostali wybrani żeglarze z „Fryderyka Chopina”. Największym zaś zainteresowaniem cieszył się żaglowiec „Guayas” z Ekwadoru. Długie kolejki ustawiały się do tego 80-metrowego trzymasztowca, a załoga w rytmach latynoamerykańskich witała mieszkańców Szczecina i turystów. ■

Fot. autor

■ „Dar Młodzięży” na tle Morskiego Centrum Nauki im. prof. J. Stelmacha

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
7.35 Rusz się człowieku
7.45 Pięknie przeprawiona
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.40 Forum
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Kuchenne recepty
11.00 Gra słów
11.20 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
11.45 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.25 Tygiel
13.45 Giganci nauki
14.35 Tacy byliśmy
15.00 Słownik polsko@polski
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.25 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 „Dzikie serca”
23.00 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Anna Dymna spotkajmy się
00.50 Dziennik Regionów

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Więc gdzie dalej?”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Projekt „Niebieska Książka”
22.45 S. „Wikingowie”
23.30 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Stółko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Paryż 2024
19.30 KK2

20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Mile 22” thriller
00.20 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Entuzjaści
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Szaleństwo na punkcie kót
14.30 „Śmiertelna gra i władza – Edward II, król Anglii” film dok.
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie.
19.00 Pole bitwy
19.30 „Fryderyk II, Hohenstaufen – odwieczna walka z Papieżem” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Arvydas Sabonis. 11” film dok.
23.10 „Wyznania”
23.35 Jesteśmy Ukraińcami
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

19.30 Igrzyska Olimpijskie
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
22.00 Igrzyska Olimpijskie
00.30 „Połączenie” dramat

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.25 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „MacGyver”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Resident Evil: Zagłada” thriller
22.55 „Pamięć absolutna” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
7.30 Kwestia gustu
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”

18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Przysmak z grilla
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.10 S. „S.W.A.T.”
8.00 „Przewoźnicy kolejowi”
9.00 „Egazy dugnas”
9.30 „Dropped”
10.00 Igrzyska Olimpijskie
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.15 Igrzyska Olimpijskie
22.30 „Commando” film fab.
00.20 S. „Krew i skarb”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.30 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Specjalista”

19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55 „Cassandra. Wieczne piękno”
01.00 S. „Spirala”

06.30 „Skłamałam” komedia
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Kościoł z bliska”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.55 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.55 S. „Ojciec Mateusz”
12.45 „Halo, tu Paryż”
13.00 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Tour de Pologne”
21.20 „Reporterzy”
21.35 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
00.30 „Hallo Szpicbródka czyli ostatni występ Króla Kasarzy” komedia

07.05 „Afish kulturalny ekstra”
07.30 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Szlakiem Kolberga”
09.00 „Podróż z historią”
09.40 „Hasior. Trwałość przeżycia”
10.05 S. „Dom”

11.50 „Awatar, czyli zamiana dusz” film TVP
13.05 „Portrety”
14.10 S. „Powrót Arabeli”
15.30 „Pod dachami Paryża” film fab.
17.10 S. „Kolumbowie”
18.20 „Rozmowy (nie)wygodne”
19.15 „Organy. W poszukiwaniu brzmienia” film dok.
21.00 „Weselny toast” komedia
22.40 „Rzeka” film dok.
00.05 „Tamte lata, tamte dni”

7.00 Dziennik Regionów
7.30 „Pozyteczni.pl”
8.00 „Kuchenne recepty”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „To jest grane”
13.50 S. „Lalka”
15.20 „Lasko-wik & Malicki”
16.10 „Jak to działa”
16.40 „Zwierzaki Czytali”
17.00 S. „Przygody pana Michała”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Akcent Wschodni”
19.50 „Halo, tu Paryż”
20.10 „Nad Niemnem”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Elektryczne gitary na dobry wieczór”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.10 „Był taki dzień”
07.15 „Szerokie tory”
07.40 „Spór o historię”
08.15 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
08.20 S. „Blisko, coraz bliżej”
09.35 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.00 „Polacy na ratunek Żydom”
10.10 „Marzyciele”
10.35 „Historia Polski”
11.25 „Działo się w Krakowie”
11.30 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.55 „Wisła od źródła do ujścia” film dok.
12.45 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
12.55 „Było, nie minęło”
13.15 S. „Robin z Sherwood”
14.10 „Tu wszystko jest Polską”
14.35 S. dok. „Najmniejsze kraje Europy”
15.25 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
16.20 „Korona królów”
16.45 „Niezwykłe historie z pocztówek”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.45 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
17.55 „Powstanie Warszawskie w dokumentach” film dok.
18.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
19.00 „Spór o historię”
19.30 S. „Blisko, coraz bliżej”
20.45 „Polska i świat z historią w tle”
21.05 S. Dok. „Podziemne Włochy”
22.00 S. „W puszczy”
23.40 „Groźba i ocalenie” film dok.

00.00 „Cudem jest w naszych oczach”
25 lat Radia Maryja
01.00 Słowo życia

01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 XX Rajd Katyński
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Poznajemy Polskę
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Ocalić od zapomnienia
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Więźniarki
07:30 Póki nadzieja
08:45 Mateczniki Polskości
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Kolor Boga
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:30 Słowo życia
10:35 Święty na każdy dzień
10:40 Kalina
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:05 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Pogoria. Żeglarska szkoła życia
14:00 Spór o Morskie Oko
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Czerwony Dwór
16:00 Za kratą są zielone drzewa

16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
17:55 Wakacje z Chopinem
18:10 Prosto o gospodarce
18:30 Zostań Żołnierzem RP
18:45 Muzyczne chwile
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy ma-luch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Ocalić od zapomnienia
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 W imię prawdy. Tajny Instytut Katyński
23:55 Święty na każdy dzień

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
00.00 Złoto Ameryki

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.15 GOTUJE-MY POPCORN
7.20 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 W kotle historii
11.00 Gra słów. Krzyżówka
11.15 Zwierzaki Czytaki
11.30 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.25 Nad Niemnem
13.45 Va Banque
14.35 To jest grane
15.00 Słownik polsko@polski
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 GOTUJE-MYPOPCORN
17.20 Zwierzaki Czytaki
17.40 S. „Bodo”
18.30 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.40 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 Hity wszech czasów
22.35 Było, nie minęło
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pożyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,

8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Kto i dlaczego?
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Projekt „Niebieska Książka”
22.45 S. „Wikingowie”
23.30 S. „Krzyk o pomoc”
00.15 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Stodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Paryż 2024
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Brzydka prawda” komedia
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dzieci tysiąclecia Litwy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Liga talentów muzycznych 2023
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino.
14.30 „Fryderyk II, Hohenstaufen – odwieczna walka z Papieżem” film dok.
15.30 S. „Z pamiętnika potożnej”
16.30 Dzień dobry, Litwo
18.30 Babciu, naucz mnie
19.00 Dalej od miasta
19.30 S. dok. „Zamki. Tajemnice, tajemnice i legendy”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.05 Kasperas Uinskas wykonuje sonatę hmoll F. Liszta
23.40 Euromaxx
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 „Droga żywności”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
10.30 Igrzyska Olimpijskie
16.45 TV pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Igrzyska Olimpijskie
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.27 TV3 sport
21.30 Igrzyska Olimpijskie
22.45 „Jeden

strzał” thriller
01.50 S. „Hawaii 5.0”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.25 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 „CSI. Miami”
11.30 S. „MacGyver”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „The International” film fab.
23.25 „Resident Evil: Zagłada” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Zastrzeżenie”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 Pytanko
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Cel podróży
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”

20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy nad morzem
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „S.W.A.T”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Dropped”
10.00 „Most”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 „Wipeout”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „S.W.A.T”
18.00 S. „Simpsonowie”
18.30 Igrzyska Olimpijskie
22.45 „Dżentelmeni” film fab.
01.10 S. „Krew i skarb”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”

21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
00.50 S. „Spirala”

07.00 „Prokurator Alicja Horn” film sensac.
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Zrujnowani odbudowani”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.55 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
11.55 S. „Ojciec Mateusz”
12.50 „Halo, tu Paryż”
13.10 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziwczyni ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Tour de Pologne”
21.19 „Reporterzy”
21.35 Igrzyska Olimpijskie Paryż 2024
00.35 „E = MC²” komedia

07.05 „Afiusz kulturalny ekstra”
07.30 „Muzyczne poranki”
08.05 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 „Szlakiem Kolberga”
09.20 „Podróże z historią”
10.00 S. „Kolumbowie”
11.10 „Pod dachami Paryża” film fab.
12.50 Organy. W poszukiwaniu brzmienia” film dok.
14.35 S. „Powrót Arabeli”
15.55 „Młyn i krzyż” film kostiumowy

17.40 S. „Kolumbowie”
18.50 „Rzecz Polska”
19.15 Którędy po sztuce
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Reżyserzy”
21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film obycz.
23.05 S. „Agatha Christie 4”
00.05 „Weselny toast” komedia

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Jak żyje las...”
8.00 „Okrasa łamie przepisy”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Gwiazdy opolskich kabaretów”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Gwiazdorzbiór TVP Rozrywka”
13.50 S. „Ojciec Mateusz”
15.35 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”
16.35 S. anim. „Animowanki”
16.45 „GO TU – JEMY”
17.00 S. „Przygody pana Michała”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Czesław Lang. Dośćgnąć marzenia”
19.50 „Halo, tu Paryż”
20.10 „Magazyn z Wysp”
20.30 „Wędrowie Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.05 „Był taki dzień”
07.10 „Szerokie tory”
07.35 „Polska z bocznej drogi”
07.45 „Spór o historię”
08.20 S. „Blisko, coraz bliżej”
09.35 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.00 „Działo się w Krakowie”
10.05 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
10.10 „Historia Polski”
11.00 „Śladami siostry Heleny Majewskiej”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.40 „Zwierzęta naszych lasów” film dok.
12.55 „Było, nie minęło”
13.20 S. „Robin z Sherwood”
14.05 „Zielone korytarze”
14.55 „Marzyciele Doktor Jordan”
15.20 S. dok. „Podziemne Włochy”
16.20 „Korona królów”
16.45 „Polacy na ratunek Żydom”
16.55 „Sensacje XX wieku”
17.45 „Świadkowie czasu”
18.00 „Londyńskie dni generała Sikorskiego” film dok.
18.55 „Był taki dzień”
19.03 „Spór o historię”
19.30 S. „Blisko, coraz bliżej”
20.40 „Nie będąc jestem. Krzysztof Kamil Baczyński” film dok.
21.25 „Deyna” film dok.
22.00 S. „Stawka większa niż życie”
23.00 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła”
23.50 „Sensacje XX wieku”

00.00 Żółw błotny. Osobliwy relikw

polskiej przyrody
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy małuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Ocalić od zapomnienia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Apostoł mediów – bł. Jakub Alberione
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy małuch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Edukacja domowa
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Sanktuario polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Naszym powołaniem jest świętość
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Cmentarz przy Lipowej
14.00 Promień z Fatimy
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Razem możemy wszystko
16.00 Brat Kalikst z Poczekajki
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Historia we fraszkach od Mieszka po Staszka
17.50 Pod opieką Limanowskiej Pani
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści z Księgi Cnót
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Zerwany kłós

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kótek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

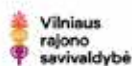
ICH TROJE

Rafał Jackiewicz Orchestra

rugpjūčio 24
19:00

Bilietus platina
kakava.lt

Renginį globoja Vilniaus
rajonų savivaldybės meras
Robert Duchnevič

Festivalio koncertus
organizuoja:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +37066685855

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno, tel. +370 684 30 018

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń,

alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery - monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80
info@klion.lt

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 0101/0016:0094), esančio Vilniaus m. sav., Fabijoniškių sen., Vilniaus m., Fabijoniškių g. 6, mirusio savininko D.T.V., paveldėtojus, kad UAB „Kadastrakis“ matininkas Ernest Monkevič (2M-M-1030) 2024 m. rugpjūčio mėn. 19 d. 10:00 val., vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 0101/0016:0711), esančio Vilniaus m. sav., Fabijoniškių sen., Vilniaus m., Kaimelio g.9A, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Kadastrakis“ Gedimino g. 18E, Trakai, tel. +370-652-55892, el.p. kadastrakis@gmail.com

Zam. 2787

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4103/0402:231), esančio Vilniaus r. sav. Grikienių k. Riešės 8-oji g. 6 savininką A. B., kad UAB GEODEZIJOS CENTRAS matininkas Antanas Balnis, (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1057) 2024-08-19 10:00-10:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4103/0402:31) esančio Vilniaus r. sav., Sudervės sen., Grikienių k., Riešės 9-oji g. 1 ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB GEODEZIJOS CENTRĄ adresu Pašilaičių g. 17-38, Vilnius, el. paštu info@geocentras.lt arba telefonu 867392494.

Zam. 2786

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Szanowni Rodzice,

nadal można rejestrować dzieci do grup przedszkolnych oraz 1-11 klas z polskim językiem nauczania do Gimnazjum Inżynierskiego im. Joachima Lelewela w Wilnie.

Prosimy o składanie wniosków drogą elektroniczną do 15 sierpnia w systemie rejestracji szkół miasta Wilna <https://svietimas.vilnius.lt>.

W razie jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt: e-mail: rastine@lelevelio.vilnius.lm.lt albo pod numerem telefonu: +370 5 234 2087.

Administracja gimnazjum

Egzotyczny przybysz skakał ulicami Lizbony

Portugalskie służby policyjne ujęły pod Lizboną kangura. Zwierzę od kilku dni skakało po stolicy kraju. „Otrzymaliśmy szereg zgłoszeń o skaczącym po ulicach kangurze od przestraszonych mieszkańców. Bali się, że zwierzę może doprowadzić do wypadku” — przekazała portugalska policja. Grupa żandarmów i pracowników ds. ochrony przyrody w końcu złapała egzotycznego przybysza. Kangur został uśpiony i przetransportowany do kliniki weterynaryjnej. Wcześniej kangur widziany był w kilku wsiach gminy Almada, a także przy popularnej wśród turystów plaży Fonte da Telha. Fot. Freepik.com

Lody domowe od króla Karola

W ofercie królewskiej pojawiły się produkty, które nie tylko zaspokoją podniebienia najbardziej wymagających smakoszy, ale także wesprą szczytny cel. Karol III sprzedaje ekskluzywne lody, które zachwycają nie tylko wyjątkowym smakiem, ale i pochodzeniem. Cena tych przysmaków jest adekwatna do ich jakości, co oznacza, że nie każdy może sobie na nie pozwolić. Latem król Karol sprzedaje domowe lody, oczywiście — nie byle jakie, bo zrobione z mleka pochodzącego od królewskich krów rasy Jersey. Wiele ze stada liczącego 165 osobników pochodzi z linii krwi „Pretty Polly”, której historia sięga 1871 r., kiedy to zostały podarowane królowej Wiktorii. W posiadłości monarchy powstają łakocie o smaku truskawkowym, czekoladowym, miętowym z kawałkami czekolady, a także waniliowym. Dodatkowym atutem jest specjalna sygnatura w postaci wafelka z koroną. Za jedną gałkę trzeba zapłacić 2,9 funta, a za podwójną 4,50.

Ekologiczny wiedeński sposób na upały

Wiedeńczycy są świadomi, że rośliny nie tylko są ozdobą miasta, ale również formą naturalnej klimatyzacji. Zazieleniane fasady budynków, ogrody na dachach czy dziedzińce pokryte roślinami stanowią ochronę przed nadmiarem ciepła, a równocześnie mają o wiele więcej zalet. W miastach, gdzie ulice i budynki kumulują ciepło, tworzą się tzw. miejskie wyspy ciepła. Wiedeń walczy z tym zjawiskiem zazieleniając fasady i dziedzińce budynków i tworząc na ich dachach ogrody. W gorący letni dzień 850 mkw zielonej fasady ochłodzi tyle powietrza, ile przez 8 godzin 75 klimatyzatorów o mocy 3000 W. Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ „Chleba i igrzysk” po kiejdańsku — czyli święto lodów w Kiejdanach Fot. ELTA